

MAGYAR HÍR

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLO NYOMDA R-T.**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyáriás Elemér**

Rydz-Smigly tábornagy, Lengyelország főparancsnoka Danzigért

A lengyel légiók alapításának 25-ik évforduló- ünnepén a tábornagy esküt tétetett a közönséggel a háborús küzdelemre

Varsóból jelentik: Lengyelországban vasárnap ünnepelték meg nagy ünnepek között annak az emlékét, hogy huszonöt év előtt Pilsudski megszervezte az első lengyel légiót az oroszok elleni küzdelemre. Az emlékünnepről alkalmából Rydz-Smigly tábornagy Krakóban beszédet mondott.

— Az ember egyéni élete — mondotta, — szegényteljes, ha hazája becsületén szegényfoltok vannak. A haza elleni erőszakot nem lehet visszaverni az igazság szemforgató hangoztatásával. Ha ma ezt a két szót halljuk: béke és háború, mi is azt mondjuk, hogy a békét akarjuk, mint más államok, de nincs az az erő, mely ránk kényszerítse annak elismerését, mintha a békeakarat azt jelenthetné, hogy egyeseknek joguk van elvenni, mások pedig kötelesek a magukét odaadni. Visszaverünk mindenkivel szemben olyan közvetlen, vagy közvetett támadást, mely államunk érdekeit, jogait és függetlenségét érinti. Danziggal kapcsolatban, mely évszázadok során át gazdaságilag összeforrott Lengyelországgal és gazdasági szervezetünk tüdejét jelenti, már leszögeztük álláspontunkat, Nem mi kezdtük a danzigi pert!

Rydz-Smigly tábornagy ezután esküszöveget olvasott fel, amelyet az egybegyűlt tömeg kórusban utánamondott. Az eskü így hangzott:

— Lengyelország mindenható Istenére esküszünk, hogy rendíthetetlenül küzdünk a háboruban, békében pedig a haza minden polgára egyesíti erőit a munkában.

Danzig megszünteti Keletporoszországra felé a vámhatárokat?

Párizsból jelentik: A Havas-ügynökség közlése szerint a lengyel kormány 4-iki jegyzéke a danzigi szenátushoz tulajdonképpen arról szólott, hogy lengyel értesülés szerint a danzigi szenátus Keletporoszországra felé meg akarja szüntetni a határvámolást. Evégett a danzigi szenátus azt az intézkedést tette, hogy figyelembe nem veendőnek minősítette azoknak a lengyel vámfelügyelőknek a beavatkozását, akik a lengyel kormány kinevezése alapján működnek s a danzigi vámhivatalok tevékenysége fölött rendelkezni akarnak. A lengyel kormány augusztus 6-ára tűzött ki záros határidőt, hogy a danzigi szenátus megnyugtató választ adjon, illetve a lengyel vámfelügyelők bojkottálását visszavonja.

Amint már korábbi számunkban jelentet-

tük, a danzigi szenátus tévesnek minősítette a lengyel kormány értesülését. A rövid határidejű jegyzéket Rydz-Smigly tábornagy kényszerítette ki, hogy így még vasárnapi beszéde előtt tisztázhassa ezt a vámügyi kérdést. Most várják Varsóban a danzigi szenátus további részletes válaszát is.

Göring vezértábornagy is beszélt, hogy Német- országot se körülzárni, se kiéheztetni nem lehet

Dessauból jelentik: Göring vezértábornagy vasárnap meglátogatta a dessaui Junkers-gyárat és mintegy nyolcezer főnyi hallgatóság előtt beszédet mondott.

— Ma ugyanazokat a hangokat halljuk a csatorna tulsó oldaláról, — mondotta a többi között, — mint amilyeneket egy évvel ezelőtt hallottunk. Elsősorban Anglia szánta el magát, hogy megismétli 1914 drámáját, hogy ismét békét diktáljon Németországnak, rosszabbat, mint amilyen a versaillesi béke volt. Csak egy dolog változott meg: ma valamennyiünket egy és ugyanaz az egységes, lángoló akarat hatja át, megálljuk helyünket és nem engedjük Ver-

A danzigi szenátus választjegyzéke tárgyalásokat indítványoz a lengyel vám- felügyeleti hatáskör tisztázására.

Danzigból jelentik: Chodacki, Lengyelország danzigi képviselője, távbeszélőn, majd írásban figyelmeztette a kormányt, hogy a danzigi vámhivatal vezetősége szembe akar helyezkedni augusztus 6-iki kezdettel a lengyel vámfelügyeleti vezetőséggel.

A Német Távírási Iroda szerint danzigi köröket meglepte ez a hír, különösen pedig az hogy Chodacki valósággal ultimátummal fordult a danzigi kormányhoz és megkorlátozásokkal fenyegetett, holott értesülésében csak megbízhatatlan és ellenőrizhetetlen forrásra támaszkodhatott. Különösen tartják danzigi körökben azt is, hogy az ottani lengyel tisztviselők felsőbb helyről azt az utasítást kapták, hogy a pillanatnyi veszélyre való tekintettel családjaikat Danzigon kívül helyezték biztonságba. A Német Távírási Iroda ezt az intézkedést tudatos ijesztgetésnek minősíti. A danzigi kormány választjegyzéke vissza fogja utasítani Chodacki fenyegetéseit és tárgyalásokat kezdeményez a vámfelügyeleti kérdés tisztázására.

sailles megismétlődését. Mi nem fenyegetjük Angliát, de ha azt gondolja, hogy mindenütt keresztelheti útunkat, akkor a béke megzavarásáért is magára kell vállalnia a felelősséget. Azokat a fenyegetéseket, hogy Németországot ismét körülzárják és kiéheztessék, ma már senki sem veszi komolyan. Ennek magakadályozásáról gondoskodik a német légi haderő és a Németországban felhalmozott gabonakészlet. Nem akarunk háborút és ha mégis oly lázasan fegyverkezünk, az csak azért van, hogy a reánk kényszerített háborút győzelmesen vívjuk meg. Nem engedjük, hogy a jövőben elvittassák jogainkat. Sem fenyegetések, sem „szerelmes levelek“ nincsenek reánk hatással.

Az angol király hadsegéde és a francia hadügyi legfőbb tanács egyik tagja vezeti a Moszkvába indult-francia katonai küldöttséget

Srtang az angol kormány északeurópai szakértője elhagyta Moszkvát

Londonból jelentik: A kormány köreiben biztosra veszik, hogy a katonai tárgyalások siettetni fogják az angol-francia-szovjet-egyezmény megkötését. Az angol és francia katonai küldöttség hosszabb kerülő útát tesz meg, hogy Németországot nem érintve Moszkvába juthasson.

A francia küldöttség vezetője Doumenc tábornok, a legfőbb hadügyi tanács tagja. A küldöttségben résztvesz még a francia légi haderő részéről Valin tábornok, a tengerészek részéről pedig Villaume korvett-kapitány. Az an-

gol küldöttség vezetője Sir Reginald Plunkett tengernagy, VII. György király hadsegéde; az angol küldöttség tagjai még: Sir Charles Stuart-Burnett, légügyi tábornagy, továbbá Heywood vezérőrnagy, Anglia korábbi katonai attaséja Párizsban.

Strang, az angol kormány északeurópai külügyi szakértője, ki már két hónap óta időzött Moszkvában, hogy Molotovval tárgyaljon, — hétfőn elhagyta a Szovjet fővárosát. Repülőgépen indult el és Stockholmon keresztül érkezik haza Londonba.

A magyarországi ellenforradalom húszéves évfordulóján nagy ünnepségeket rendeztek Szegeden

Horthy kormányzó állott az ünneplés központjában. Fölvonultak előtte az egykori ellenforradalmi vezetők és ellenforradalmárok

Szegedről jelentik: Országgraszáló ünnepségekkel, a kormányzói pár, a kormány tagjai, az ország előkelőségei és a kommunistaellenes egyezmény aláíró hatalmai képviselőinek jelenlétében ülték meg vasárnap a nemzeti forradalom huszadik évfordulóját. Az ünnepségek megkezdése előtt főpapi szentmise és Te Deum volt, utána a Széchenyi-téren nagygyűlést tartottak azok részvételével, akik húsz évvel ezelőtt Szegedről elindultak. A nagygyűlésen uzdóci Zadravetz István nyugalmazott táborigaznádok püspök mondott ünnepi beszédet. A nagygyűlés végeztével a kormányzó és a többi megjelent előkelőség a Mars-térre hajtatott, ahol katonai ünnepség volt. Horthy kormányzó itt megszemléltette ezredét, a kilencedik gyalogezredet, majd a volt nemzeti forradalmárok díszmenetben vonultak el az államfő előtt. A sort Teleki miniszterelnök és Csáky külügyminiszter nyitotta meg. A felvonulás befejeztével Teleki miniszterelnök jelképes jelentést tett a húsz év előtt elindult nemzeti munka eredményéről, mire Horthy kormányzó megköszönte a húsz év alatt elvégzett becsületes, építő munkát.

A szegedi ellenforradalmárok és az egykori szegedi kormány tagjainak felvonulása után a kormányzó ezredének lakományában átvette a honvédség által felajánlott hadikönyvtárat, a magyar érdemrend nagykeresztjének hadikönyvtáras és kardos jelvényét. A kitüntetés Bartha honvédelmi miniszter nyújtotta át köszöntő szavak kíséretében. Válaszában Horthy kormányzó a többi között a következőket mondotta:

— A húsz év előtti munka csak úgy volt lehetséges, hogy a honvédség minden tagját egyforma hazaszeretet és lelkesedés hatotta át. A honvédség soraiban nem találtak talajra az egységet és rendet felbomlasztó eszmék. Ma idősebb, mint valaha, az a mondás, hogy: a hadsereggel áll, vagy bukik a nemzet. Ne engedjétek a jövőben sem a katonai kötelességek teljesítésének egységét megbontani és a vezetők iránti feltétlen bizalmat megingatni.

Déli egy órakor az újszegedi Vigadóban közös ebédre gyűltek össze az ünnepség résztvevői. Az ebéd során Teleki miniszterelnök beszédet mondott. Beszéde során hangoztatta, hogy csak most lehet igazán felmérni, milyen nagy dologra vállalkoztak húsz év előtt Szegeden.

— Mindnyájan rongyosan jöttünk ide, — mondotta. — Mi voltunk a „rongyos gárda.” A miniszterelnök ezután érdekes részlete-

ket elevenített fel a húsz év előtti szegedi napokról. Felszólalt még az ebéd során vitéz Endre László pestmegyei alispán és Tost Barnabás, a kassai dóm plébánosa. Majd Romanelli ezredes köszönte meg a neki szóló üdvözléseket. Ugyanekkor a kormányzói pár Glattfel-

der Gyula megyéspüspök vendége volt ebéd. Délután 5 órakor a szegedi Magyar Országos Védő Egyesület díszközgyűlést tartott a Városi Színházban. A díszközgyűlésen a miniszterelnök beszédet mondott. Meltatta a szegedi gondolat jelentőségét és kifejtette, hogy a szegedi gondolat milyen sokféle vonatkozásban előzte meg azokat az elgondolásokat, amelyek nagy nemzetek csak most váltottak valóra és amelyeket akkor Magyarország csak a maga kicsi volta miatt nem tudott tökéletesen megvalósítani.

A magyar külügyminiszter szabadságra ment két heti időre.

Budapestről jelentik: Csáky István gróf külügyminiszter két heti üdülőszabadságra utazott Távolléte alatt a külügyminisztert a miniszterelnök helyettesíti.

Józseffalváért

Elekes Dénes istensegítsi plébános levele szerkesztőségünkhöz

Istensegíts, augusztus hó.

A bukovinai magyarok szomorú hírel, tűzvész, jégverések után egy ujjal szaporodtak: a multkoriban Orosz Károly országgyűlési képviselő ur látogatta meg falvainkat és már előre jelezte, hogy a nyugati országokból kelet felé terjed és már Erdélyben is sok helyen fellépett a száj- és körömfájás, valószínűleg ide is át fog jönni. Sajnos, a Kárpátok magas hegysege sem volt elég védelem a terjedő ragályos betegség ellen, amit a képviselő ur mondott, tényleg bekövetkezett, rövid idő múlva fellépett a száj- és körömfájás Istensegítsi községben. Egy újabb nehézség csapás a község gazdasági életére. A jégverés a község népének gabonáját pusztította el, most pedig az állatállományt tizedeli a ragályos betegség. Először csak a közlegelőn, a juhok között terjedt el, de most már a faluba is bekerült, a szarvasmarhák között kezdett terjedni. A hatóság állatorvos mindent megtesz a ragály továbbterjedésének megakadályozására. Sajnos, a már beteg állatok nagyon nehezen gyógyulnak, különösen a juhok, mert a rendkívüli szárazság miatt a kiperzselődött közlegelőn élelmet nem kapnak és nagy vízhiányban is szenvednek.

Elég szomorú hír, sajnálom, hogy jobbat nem tudok küldeni. Azt hiszem, dr Németh plébános ur már megírta, hogy Józseffalván jégverés volt. Még a frisa téglákban is sok kárt tett. Említette, hogy meg fogja írni.

Ujra felhívjuk a figyelmet a küldött csomagok helyes címzésére.

Nagyon szépen köszönöm a Józseffalviak nevében, hogy a mult alkalommal méltóztattak közölni azt, hogy Józseffalvának állomása nincsen és hogy a Józseffalvára küldendő csomagokat Parohia Rom. Cat. Suceava, Jud. Suceava, Gara Suceava-Burdujeni címre kérjük. Ezzel kapcsolatban újra nagyon szépen kérem a mélyen tisztelt Szerkesztőséget, méltóztassanak ezíves lenni esetleg még egyezzer vagy többször is közölni Józseffalva címét és esetleg a suceavai címét is. Józseffalva címe:

Parohia Rom. Cat.

Comuna: Vorniceni
Gara: Ilicesti
Posta: Ilicesti
Jud.: Suceava

Egy másik címzés is lehetséges, amit már közöltek is:

Parohia Rom. Cat. rit. latin

Suceava
Gara: Suceava-Burdujeni
Jud.: Suceava

Azért vagyok bátor erre kérni az igan tisztelt Szerkesztőséget, mert még most is megtörténik, hogy csomagok téves címzéssel érkeznek. Ezzel kapcsolatban arra gondolok, hogy az újságolvasók jó nagy része csak a címeket olvassa át az újságból, a Józseffalváért című rovatnál mindenki esetleg ismerős neveket és községneveket néz meg és mindenki kíváncsi a végösszegre. Ha azonban a fentjelzett módon, feltűnő betűkkel és formában méltóztatnak közölni a címeket, bizonyára mindenkinek meg fogja ragadni a figyelmét. A vasuton küldött csomagokra legfőképpen irandó az állomás neve, esetünkben Ilicesti vagy Suceava-Burdujeni, azután a címzett, esetünkben Parohia Rom. Cat. és azután a címzett lakóhelye.

A mélyen tisztelt Szerkesztőségnek szíves fáradozásait ismételtelen hálással köszönöm.

Elekes Dénes.

Kiszárad a Káspi-tenger. A világ legnagyobb beltengere, a Káspi-tenger, amelynek víztükre már most is 25 méternyi-re van a tenger szintje alatt, lassanként teljesen kiszárad. Megállapították, hogy a tó víztükre egyre süllyed és az elmúlt két év folyamán másfélmétert apadt. Ennek a jelenségnek okát abban keresik, hogy a Volga évről-évre kevesebb vizet szállít a Káspi-tengerbe, mert a kíméletlen erdőgazdálkodás következtében a folyó körül elterülő nagy erdőségek pusztulásnak indultak és a csapadék ennél fogva ezen a vidéken erősen csökkent. Ezenkívül sok vizet használnak el a Volgából a környék terméketlen steppéinek öntözésére is, ami szintén vízvesztésre vezet. A Káspi-tenger apadása máris érezhető nehézségeket támaszt a hajózásnál, mert a kikötők lassanként alkalmatlannokká válnak a nagyobb hajók befogadására.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

CORSÓ: BUNÓS VAGYOK!
APOLLÓ: HALLÓ HAWAË!

Gyújtogatott a villámcsapás

Országszerte zivatarok követték a kánikulai meleget

Nagyvárada. Saját tud. A kánikulai hőséget vasárnap éjjel erős villámlásokkal és folytonos dörgéssel kísért zivatar váltotta fel Nagyváradon, ahol hétfőn délelőtt is borus maradt az ég s a hőmérséklet is csökkent kissé. Az ország többi részeiből is zivatarokat jelentenek.

Aradon és környékén a napok óta tartó kánikulát irtózatos jégvihar váltotta fel. Két, Aradhoz közel fekvő község természet teljesen elpusztította a jégverés. A jég különösen a gazdag szőlőtermésben okozott felbecsülhetetlen károkat. A galambtojás nagyságu jégeső megsemmisítette részben a kukorica és gyümölcs-termést is. A faluk előljárósága küldöttségileg kereste fel az aradi mezőgazdasági kamarát és a prefekturát, hogy segítséget kérjenek.

Déva. Saját tud. Viszka községben hatalmas vihar keletkezett. Az ég pillanatok alatt elsötétedett s a villámok egymásután cikázva csaptak le. Egy istállót felgyújtott a villám és a benne tartózkodó ökröt a szó szoros értelmében agyoncsapta, úgyhogy azonnal kimúlt. Az istálló porrá égett. Egy, a mezőn tartózkodó csoportot is megkerült egy vándor villám, tizen elég súlyos égési sebeket szenvedtek, közülük az egyik embert a dévai kórházba szállították, ahol súlyos égési sebeivel ápolás alá vették.

Csikmegyéből szintén zivatarokat jelentenek s a jégeső ott is károkat okozott a természetben.

Egyezés a Sachalin-sziget kőolajáról Japán és a Szovjet között

Tokióból jelentik: A reggeli lapok moszkvai táviratai szerint nyolchónapi megszakítás után vasárnap ismét megindultak a szovjet-japán tárgyalások a Sachalin-szigeteken lévő kőolajvállalatoknál dolgozó munkások együttes szerződése ügyében. A Sachalin-szigetek kőolaját tudvalevően Japán termeli ki és a kitermelésre orosz munkaerőt vesz igénybe. Közel hat órai tanácskozás után sikerült kiküszöbölni a fennálló nehézségeket és remélik, hogy az új szerződést már a legközelebbi napokban megkötik. A tárgyaló felek vasárnap este folytatták a megbeszéléseket.

Taft Róbert amerikai elnökjelölt bejelentette, hogy megválasztása esetén a Roosevelt-féle termelési rendszert gyökeresen megváltoztatja

Newyorkból jelentik: Robert Taft szenátor, az Egyesült Államok egykori elnökének a fia, aki tudvalevőleg bejelentette, hogy jelölteti magát a jövő évi elnökválasztáson, kijelentette, hogy megválasztása esetén mint elnöknek, első feladata lesz a Roosevelt-féle „új rendszer” gyökeres megváltoztatása.

Roosevelt tanácsadója és egy amerikai pénzügyes Varsóban.

Londonból jelentik: Az amerikai postaügyi miniszter, Roosevelt tanácsadója, egy ismert amerikai pénzügyes kíséretében „magánjellegű” látogatásra Varsóba érkezett. Varsói tartózkodása során a Lengyelországban akkreditált amerikai nagykövet vendége lesz.

Az angol-japán tárgyalások az albizottságokban előhaladtak

A tiencsini angol negyed rendezete átszervezéséről a két fél megbízottja megegyezést kötött.

Tokióból jelentik: A Domei távirati iroda közli, hogy a tiencsini rendészeti intézkedések ügyében megállapodás jött létre a kiküldött albizottság vezetői, u. m. Herbert angol őrnagy és Tanaka japán főkonzul között. Eszerint az angol negyed hatóságai kiadják a japánok által gyilkossággal gyanúsított négy kínait. Az angol negyed hatóságai a kommunisták elleni rendszabályok tekeleti vizekre erősítést küldeniük. Az alsóházban az angol negyedben a japánellenes rendőrtisztek mind elmozdítandók.

A japán politikai körökben Chamberlain és Halifax beszédei a legrosszabb benyomást keltették.

Newyorkból jelentik: Amerikában nem veszik komolyan azokat a londoni tervezeteket, melyek szerint Anglia annyira megerősíti hadiflottáját, hogy a kínai vizeken szembeállhasson Japán határozó intézkedéseivel. A „Newyork-Times” szerint diplomaták és tengerészek megegyeznek abban, hogy Angliának 1940-ig lehetetlen a távolriületén szoros együttműködnie a japánokkal. bejelentett 9 hadihajóból is, melyet Távolkeletre szántak, jelenleg még csak egy van készen.

A tiencsini angol negyedben megnehezült az élelmező ellátás.

Londonból jelentik: Sanghaji jelentés szerint a tiencsini engedélyes terület élelmiszerellátása egyre nagyobb nehézségekbe ütközik. A kisebb szállodákat és kávéházakat bezárták. Húst és halat egyáltalában nem lehet kapni.

Mindenki szabadságon van.
CSAK A SZERENCSE
nem megy szabadságra.

AUGUSZTUS 15-én

LESZ AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK II. osztályának A HUZASA

Az idejében vásárolt sorsjegy valóban komoly vagyont hozhat. Térjen be még ma kedvelt sorsjegyárudájában és vásároljon sorsjegyeket.

Semmit sem vonnak le a nyereményekből adó címén!

20. sorsjáték, II. osztály

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Az angolok aggódnak a németek óriási kormányozható lég-hajójának rejtélyes útja miatt

Egyiptom partjain nagy angol hadgyakorlatok lesznek augusztus közepén

Londonból jelentik: Párizsban és Londonban nagy meglepetést keltett egyes lapoknak az a híre, hogy a „Graf Zeppelin” óriás léghajó pénteken átrepült Skócia felett. Az angol légügyi hivatal érdeklődésére a német légügyi minisztérium azt válaszolta, hogy tudomása szerint a léghajó nem hagyta el a birodalom területét. A Zeppelin-társaság egyik vezetője ezzel szemben azt mondotta, hogy a léghajó augusztus 3-án tényleg elrepült, de nem tudják hová.

Londonból jelentik: Az angol és egyiptomi szárazföldi, tengeri és légi haderők egységei augusztus 15 és 17-ike között nagyarányú közös hadgyakorlatot tartanak az alexandriai

hadikerületben. A hadgyakorlat célja a parti és légvédelmi berendezéseknek, valamint a polgári légvédelem hatékonyságának kipróbálása. Színhelye kiterjed a libiai sivatag nyugati határáig, ahol nem régen hatalmas erődtüntetést építettek.

Kanadában erősödik a zsidóellenes mozgalom.

Londonból jelentik: A Times jelentése szerint Kanadában egyre jobban erősödik a zsidóellenes mozgalom. A mozgalom vezetői bizottságot alakítottak és pénzt gyűjtöttek, hogy a zsidók által összevásárolt földbirtokokat visszavásárolják. A Monreuxtól 800 kilométerre fekvő Santa Agatha nyaralóhelyen nagyszabású zsidóellenes tüntetés volt.

Hore-Belisha hadügyminiszter ismét Párizsban.

Londonból jelentik: Hore-Belisha angol hadügyminiszter rövid tartózkodásra Párizsba utazott. Hír szerint Hore-Belisha Párizsban nem folytat megbeszéléseket.

Bognár Cecil:

PSZICHOLOGIA

A modern lélektan minden kérdésére biztos és határozott választ ad ebben a könyvben a tudós szerző

Ara 242 lei és portó.

Az oceánrepülés hősei

Irta: dr Gergely Pál

Maupáság sokféle jubileumra figyelmeztetnek, de csodálatosképpen Bleriot 30 év előtti La Manche-csatornát átreplő úttörő vállalkozása mellett hangtalanul megyünk el egy 20 éves dátum mellett. Pedig Lindbergh előtt jóval (ki 1927-ben jött át Európába), 1919 június 15-én repülte át két vakmerő angol katonatiszt az Atlanti-óceánt: John Alcock Whitten Brown, elnyerve a Daily Mail napilap 10.000 fontnyi jutalmát. Itt, a forrongó és részben bolszevizmussal küzködő Közép-Európában kinek jutott eszébe akkor a technika nagy eseményeivel törődni? Nem is tudott senki náunk erről a nagy teljesítményről. Gondoljunk csak arra, hogy azelőtt 10 évvel még minő lázba jöttünk Bleriot bátorságán, kinek XI. gépével végre sikerült a 33 km-es La Manche-ot átreplnie, vagy 1903-ban az amerikai Wright-testvéreket hogy ünnepelték légesavaros és első benzin-motoros gépükért, mellyel félórátig a levegőben tartózkodtak.

Sokunk gyermekkorának legnagyobb élménye volt Bleriot mester, amint 7 méter széles és 8 m hosszú csupadrót gépjén keringett fejünk fölött. Csak a pesti, pozsonyi és kolozsvári közönség részesült abban a szerencsében, hogy a párizsból vonaton idehozott lélekvesztő gépecskét láthatta s benne a vasrudak, drótok közt libegő Bleriot urat, mintha szárnyas Dieiklin kuporogna.

Kolozsvár mellett, az egykor legelőnek használt ú. n. bivaly-réten (most valami gyógyfürdőt létesítettek élelmes orvosok az iszapjából) szállt föl Bleriot 1909 augusztusában és csekély 1 koronáért közelről is megnézhetjük ördögös gépét, 25 lóerős kis motorját. Ki hitte akkor, hogy ebből a cirkuszi látványosságból a háború legöklőbb bombavetője alakul majd ki, avagy a békés polgári fejlődés is odajuttatja a repülést, hogy ma már rendszeres óceáni útigépek is járhatnak. A múlt hóban indult meg az American Clipper-géppel a rendszeres utaszállítás. Míg a szerencsés-könnyelmű Lindbergh nevével felkapta a hírverést, utána az 1930-ban Európából Amerikába átreplő, tehát sokkal nagyobb teljesítményt végző Costes és Bellonte nevével, vagy a 8 évvel előzött kis piros gépjén Pest határáig repült Endresz Györgyöt és Magyar Sándort alig emlegetik. A magyar repülő hősi csarnokából még számos nevet kellene említenünk, de azok nem voltak óceán-repülők, azért majd egy külön cikkünk foglalkozik a

magyar repülés úttörőivel.

Endreszék 25,5 órás repülése akkor még rekord volt. Utánuk azonban akkora világesemények voltak, mint a Nobile-vezette olasz raj-repülés Braziliába, vagy a sarkrepülő orosz Gromov 65 órás idő- és távolsági csúcsteljesítménye, aki Moszkából az Északi sarkon átreplött Los Angelesbe a múlt nyáron. Azóta is egyre-másra döntik meg a rekordokat a vakmerő repülők. A hősök névsorát immár derék repülőnők is gazdagítják. Áldozunk kegyetlennel az eltűnt bátor ausztráliai angol hölgy: Earharth Amália emlékének.

Nem mehetünk el szó nélkül a Zeppelinek nagy eredményei mellett sem. A leszálláskor elégett pompás gép több mint 400 utat tett meg, többnyira az óceánon át, kb. egymillió kilométer utat hagyva maga mögött. Csak 1931—35 közt 80-szor repülte át az óceánt és közel 30.000 utast, 6 millió drb postaküldeményt szállított. Balvégzete sem tengeren érte, hanem a Lackehorst-i repülőtér rossz berendezése miatt. Persze a léghajó sebessége jóval kisebb lévén a repülőgépénél (alig 140—160 km.), így szél ellen nehezebben haladhat s rekord-időről a léghajónál szó sem lehet. A tengeren uralkodó gyakori és igen erős szelek miatt fontos a gép sebessége, hogy a 120—140 km-es óránkénti széllel szembezállhasson, haladhasson. Néha 200 km-es széllel is kell számolni, tehát a gépnek 1/2, 2-szeres sebességgel kell repülnie és az 5800 km-es útvonalon — hacsak le nem száll benzinért az Azori—Bermuda-szigeteknél — rengeteg sok üzemanyagot kell cipelnie. A biztonságot növelik manapság az úszószigetekkel is. Armstrong-rendszer szerint, melyeket legkivált az Afrika—Brazíliai szakaszon és a San Francisco—Kína közti 14.300 km-es Csendes-óceán-szakaszon vezettek be. Természetes, hogy a hangárok, gépjavitókkal felszerelt úszószigetek rádióösszeköttetésre nyújt a biztonságot a rendszeres óceáni posta. — (újabbban heti 2-szeri) utas-gépeknek. Az, hogy Amerika és Kína közt a Hawaii-, Midway-, Wake- és Fülöp-szigetek mind amerikai birtokok, lehetővé teszi a legnagyobb repülőársaságnak (Pan American Air-

ways), hogy a 60 órás útvonalon 5—6 légi kikötőt rendezzen be a szigeteken s így más állam légi-jogába sem ütközik. Itt van egyik sebezhető pont az Amerika—japáni viszálkodásban, hogyha a japán repülés odafejlődik, ahol ellenfelének nagytöké repülőgyártása van...

Az óceáni repülőterek

Jórészt korálszigetekre épültek, de van köztük világvárosi nagyságú is, melytől 150 amerikai mérnök és sokezer munkás épített 3—4 év óta. Különös, hogy Európa—Amerika közt indult meg legkésőbbben a rendszeres légi közlekedés, az Indiai-óceánon pedig egyáltalán nincs repülőjárat, csupán a partok mellett szállong néhány Távol-Kelet felé hadianyagot vivő angol vagy francia gép. A múltév nyarán indult első útjára a Clipper és a Caledonia nevű postagép, mint Európa és az U. S. A. első rendszeres járata. Irország partjain percnyi pontossággal szállt le az egyik, az 5700 km-es utat 18 óra 7 perc alatt tette meg, a másik pedig visszafelé, Nyugatra fél órával hosszabb idő alatt ért. A német Condor-típusú gépek rendszeresen 33—35 óra alatt repülnek 11.000 km-en, Berlinből Braziliába.

Szédítő távlatok! A Gondviselés egyik legnagyobb csodája, hogy az emberiség 8—10 nap alatt a földgolyót körülrepülheti. Alig 2 hete, hogy Pesten az első Cook-féle rendszeres világkörüli járat utasait üdvözölték: a fiatal newyorki tanítónőt,

A katonai adóra vonatkozó vallomások határideje: szeptember 15

Kinek kell hadmentességi adót fizetni? — A július 28-iki törvény részletes rendelkezései

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap július 28-iki számában megjelent a katonai illetékekről szóló törvény. Eszerint az illeték a jövőben évi 800 lei és az egyenesadók 7—10 százaléka. A 800 leit tehát anyagi helyzetre való tekintet nélkül tartozik fizetni mindenki, aki a katonai szolgálat alól ideiglenesen vagy véglegesen felmentést nyert, tehát nemcsak az alkalmatlanok, hanem azok is, akik a tényleges katonai szolgálat megkezdésére haladékos kaptak, mindaddig, míg a haladékos tart.

A fix illetékek kivül még aránylagos illetéket tartoznak fizetni az érdekeltek és pedig a következők szerint:

a) a hadmentesség első három évében az adófizető (kiskorúknál szülei) elementáris adóíven az állam javára előírt összadó 10 százalékát, személyzeti, nyugdíj és tőkekamatadó után 7 százalék.

A mezőgazdasági adók a helytartóságok javára esnek, de ezeknél is 5 százalék a katonai illeték.

b) a további években az a) alatt említett adók felükre csökkennek.

c) akik tanulmányi okból kértek halasztást, azok a fenti adókon kívül még 2000 leies illetéket fizetnek, akik külföldön tanulnak, azok 8000 leit évente. Azok, akik állami ösztöndíjjal tanulnak külföldön, kérhetik, hogy a minisztérium a 8000 leies illetéket 2000 leire mérsékelje.

A három év számítása a törvény életbeléptetésétől kezdődik, tehát a b) alatti csökkentés csak 1943 április 1-én kezdődő pénzügyi évben érvényesül.

Minden érdekeltnak az év június végéig deklarációt kell beadni, tehát amikor az egyenes adók meg lettek állapítva.

Ez évben a deklaráció benyújtásának végleges határnapja: szeptember 15.

A katonai illeték be nem fizetésének súlyos

Adams Klárát és Mr. Lee dollármilliomost. Ime, a gazdag gyáros és a takarékos kis polgárlány egyaránt hősei lehetnek a levegőnek és egyúttal a vakmerő utazásnak. Érdekes Juan Tripe, a legnagyobb amerikai repülővállalat alapítójának nyilatkozata, amit „Jankee Clipper” nevű, rendszeres menetrend szerint érkezett gépjéből kiszállva tett Párizsban: élete 40 évéből 15-öt a repülés fejlesztésében töltött, most az óceáni menetrend megbeszélésére jött párizsi kollégáihoz, mert a 18 órás repülést is sokallja; növelni fogják az úszószigeteket itt is, nemcsak a Csendes-óceánon, hogy minden váratlan vihar, géphiba esetére közel legyen a kikötő. Ámde a francia-magyar és amerikai Clipper-gépek együttműködése csak erősebb munkára ösztönzi a Spanyolországon át közlekedő és kísérleteiken már eddig is szédületes eredményt elért német-brazil cégeket. Ugy hírlík, nemsokára megnyitják a Kanári-szigetek irányában a német és brazil kormányok jóváhagyásával a rendszeres utasforgalmat. Postagépeik már 2 éve járnak, anélkül, hogy szerencsétlenség érte volna ezen a legnyugodtabb légköri viszonyú óceáni szakaszon.

Mit szólunk Taylor angol kapitánynak Afrika—Ausztrália—New York közti felderítő útairól? A legutóbbi hetek egyik világraszóló teljesítménye, hogy ezt az Egyenlítő távolságának majdnem felét kitevő 21.000 km-es útvonalat a rendszeres forgalom kiépítése szempontjából megfigyelte, haj nélkül átreplte. Mintha most már lezárulna a repülés úttörő korszaka és csupán a biztonság, üzletszerűség irányítaná a vállalkozókat. Egyre sűrűsödnek a földrészek közti rendszeres járatok s máris az ritkuló, véletlenül múlt csoda, hogyha az óceánok vagy kontinensek légi utasait baj éri gépjükön!

következménye van: 1. Nem láttamozzák a katonai könyvecskéket az adó befizetésének igazolása nélkül. 2. Kötelezik, hogy újra sor alá álljanak és katonai szolgálatot fognak teljesíteni. Ez alól kivételt képeznek azok, akikről a pénzügyigazgatóság a fizetéseképtelenséget megállapítja.

Mentések a katonai illeték alól:

a) a közegélyből élő munkaképtelenek.
b) akik katonai szolgálatuk idején és emiatt váltak a katonai szolgálatra alkalmatlanná.
c) akiknek évi jövedelme az 5000 leit nem haladja meg (ezek a 800 leies fix illetéket fizetik, csak az arányos illetéket nem.) A belső földön tanuló diákok mentések a 2000 lei fizetése alól is, ha a szülei jövedelme az 5000 leit nem haladja meg, ezek csak 800 leit tartoznak fizetni.
d) orvosi vizsgálat alapján halasztásban részesülők csak évi 800 leit tartoznak fizetni.

A külföldön tanulók mentességét kérelemre a pénzügyminiszter állapítja meg, de ezek a 2000 lei és a 800 lei fix illetékeket feltétlenül fizetni tartoznak. (Leszállítás nélkül 8000 leit és 800 leit fizetnek.)

Csak a hadiárvak, hadirokkantak és hadiözyegyek, illetve ezeknek gyermekei mentések mindennemű katonai illetéktől, tehát ez az egyetlen kategória, amelyhez tartozók még az évi 800 leies fix illetéket sem tartoznak befizetni.

Plus S. J. művei:

Hogyan imádkozzunk?	45 lei
A kereszt királyi útja	95 "
Krisztus testvéreinkben	130 "
Krisztus Jézusban	120 "
Egből szállott	55 "
P. Petít hajója	90 "
Papi elmélekdedek	216 "

KORDA R. T. KIADÁSA

Megjelent a katonai zónák létesítéséről szóló törvény végrehajtási utasítása

Szeptember elsejéig a katonai zónák minden lakójának tartózkodási engedélyt kell kérni

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial augusztus harmadiki számában megjelent a katonai zónák létesítésére vonatkozó törvény végrehajtási utasítása, valamint a zónák kijelöléséről szóló királyi dekrétum. A végrehajtási utasítás sok olyan rendelkezést tartalmaz, amely a legmesszebbmenő módon érdekli különösen a határmenti lakosságot. Mint ismeretes, a törvény három zónát állapított meg és pedig az ugynevezett erődítési övet, a katonai érdekű övet és a tulajdonképpeni határzónát. A végrehajtási utasítás hatodik szakasza arról intézkedik, hogy mindazok, akik a nyilvánosságra nem hozott, de a terepen láthatóan jelzett erődítési zónákban beépített, vagy beépítetlen földbirtokuk van, erről értesítést kapnak. A 12-ik szakasz szerint addig is, amíg a törvényes kisajátítási formák elkészülnek, az ilyen ingatlanok tulajdonosait, vagy bérletit azok évi jövedelmével kártalaníthatják, ha nem használhatják a szóbanforgó ingatlan. A katonai zónákban fekvő, de nem kisajátított ingatlanok — a 13-ik szakasz értelmében — ugyancsak a törvény és a végrehajtási utasítás rendelkezései alá esnek.

Csak katonai engedéllyel szabad építkezni.

A végrehajtási utasítás 14-ik szakasza arról intézkedik, hogy a katonai zónákban belül a nemzetvédelmi, vagy légügyi miniszterium rendelettel megtilthat bármilyen földfeletti, vagy földalatti építkezést, erdőfásítást, faültetést, vagy magasra nőző termények (tengeri, cirok, stb.) vetését, erdők letarolását, talajjavítást, csatornázást, lecsapolást, vízvezeték, villanyvezeték, stb. létesítését táviró felszerelését, rádiókészülékek bevezetését és általában bármilyen közlekedési és továbbítási eszköz tartását, bányák, vagy más földalatti természeti kincsek kitermelését, azonkívül megtilthatja, hogy bárki gyalog, vagy járművel akármilyen módon megközelítse ezeket a zónákat. A nagyvezérkar külön szabályzatot fog készíteni arról, hogy ezeken a területeken milyen építkezési, vagy közmunkálatok lehetnek és milyen feltételek mellett engedélyezni. Minden ilyen munkára kérvényt kell majd beadni, amelyeket az illetékes hadtestparancsnokság fog elbírálni.

Külön igazolványok kellenek a katonai zónákban.

A 16-ik szakasz értelmében az erődítési zónákba emberek és járművek csak különleges engedélyek birtokában léphetnek be. Ezeket az engedélyeket a hadügyminiszterium erődítési igazgatósága, vagy az általa meghatalmazott katonai hatóság állítja ki. A katonai érdekű és határzónába való belépésre érvényes engedélyeket a hadtestparancsnokság állítja ki. Az engedélyben feltüntetik, hogy melyik zónának milyen részére szól, mennyi időre és milyen célra adták ki. Ezzel kapcsolatban a 17-ik szakasz kimondja, hogy a három

katonai zónában lakó emberek, akik 15-ik életévüket betöltötték, kötelesek maguknál hordani a saját fényképes engedélyüket, amellyel igazolhatják a katonai zónákban való jelenlétüket. Külön engedély helyett a katonai zónák lakói a rendes „Bulletin de Populatie” (személyazonossági) igazolványt is használhatják, amelyet mindenki köteles beszerezni, akik a végrehajtási utasítás megjelölésére napjaink telepedett le a katonai zónák területén. A katonai hatóság ezekre a személyazonossági igazolványokra ellenőrző száraz-peccetet alkalmaz-

Hogyan lehet építkezni és ingatlanokat eladni?

A végrehajtási utasítás 21-ik szakasza értelmében a hadügyi és légügyi miniszteriumnak joga van arra, hogy az erődítési és katonai érdekű zónákban bármilyen munkálatok elvégzését elrendelje, mint például talajgyenlítés, ásásokat, épületek, utak, átjárók és faültetvények megsemmisítését. Az ezekben a zónákban levő ingatlanok tulajdonosai kötelesek katonai célokra átengedni a szükséges területeket évi kártalanítás ellenében, melynek összegét az illetékes törvényszék állapítja meg. Ez a kártalanítás nem haladhatja meg a szóbanforgó terület jövedelmét, amint az adóhivatali nyilvántartásban szerepel. A katonai munkálatokra és a kártalanításokra vonatkozó eljárást a nemzetvédelmi és légügyi miniszterium a belügyminiszteriummal együtt állapítja meg. Ha valaki el akarja adni a katonai zónákban fekvő ingatlanát az állam elővételi jogát a két hadügyi miniszterium fogja gyakorolni. még olyan esetekben is, ahol különben a földművelésügyi miniszteriumnak van általános elővételi joga. Az eladási szándékot és feltételeket az ingatlan tulajdonosa köteles hivatalos formában közölni a nemzetvédelmi és légügyi miniszteriumokkal, melyek három hónapon belül nyilatkozhatnak, hogy megveszik-e, illetve igényt tartanak-e az eladó ingatlanra. Ugyanez az eljárás kötelező a katonai zónákban lévő ingatlanok bérbeadásánál is. A katonai zónák területén fekvő ingatlanokat tehát sem eladni, sem bérebe, vagy használatba adni nem lehet a nemzetvédelmi és légügyi miniszteriumok hozzájárulása nélkül, amiről a tulajdonos hivatalos bizonylatot fog kapni. A bizonylat nélkül semmiféle ilyen ügylet nem érvényes a hatóságok előtt.

A 28-ik szakasz arról intézkedik, hogy az esetenként kijelölt 100—150 méteres körzetben, amely határos valamely hadianyagokat előállító gyár, ipartelep, vagy üzem területével, minden területet kisajátítható katonai célokra. Ezekben a körzetekben nem szabad építkezni és nem szabad fákat ültetni. Adott esetekben a hadügyi és légügyi miniszterium engedélyt adhat fák ültetésére, ha azt katonai célokra lehet felhasználni. A hadianyag előállításával foglalkozó gyárak, üzemek és telepek területének határáról számított 250 méteres körzetben tilos bármilyen más gyárat, üzemet, ipartelep, takarmányraktárt, tüzelőanyagraktárt, vagy gyúlkony anyagok részére raktárt létesíteni. Ugyanez a tilalom vonatkozik a fegyverraktárak, lőszerraktárak, vagyis légügyi anyagraktárak és takarmányraktárak területével szomszédos körzetekre is 250 méter távolságig. A 32-ik szakasz értelmében folyékony tüzelőanyagok (petroleum, benzin, stb.) részére ezentúl csak földalatti raktárakat szabad építeni.

Külön fejezet foglalkozik a légügyi rendelkezésekkel, amelyek közül a polgári személyeket csak az érdekli, hogy minisztertanácsi határozattal bármilyen rétet vagy vizet ki lehet jelölni légi kikötő céljaira. A földművelésügyi miniszterium fog felügyelni arra, hogy ezeknek a területeknek és vizeknek a használatával ne tegyék alkalmatlanná azokat a légi kikötők, illetve repülőgépszállások céljaira.

Büntető rendelkezések.

A végrehajtási utasítás ötödik fejezete a büntetéseket sorolja fel. Eszerint azokat, akik a katonai zónákba való belépésre, vagy az otlakással

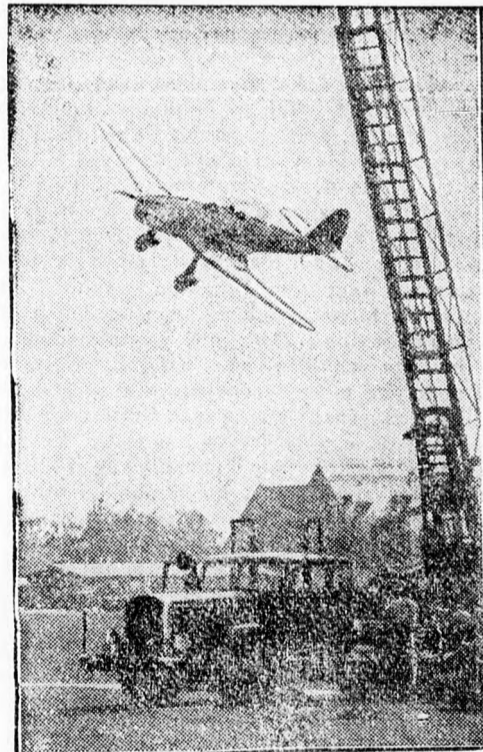
kapcsolatos, továbbá az esetleges katonai átalakításokra és építkezésekre vonatkozó rendelkezések ellen vétnek, 1—2 évi fogságra és 10—500 ezer leji pénzbírságra ítélik. A katonai zónákba való belépésre és az otlakásra való engedélyek körüli kihágásoknál a fennálló törvényeket alkalmazzák, de a bírság 100 ezer leig emelkedhet. Azt, aki engedély nélkül rádiókészüléket vezet be, 1—5 évi terjedő fogságra ítélik. A törvényben felsorolt megszorítások alá eső építkezések és egyéb munkálatok engedély nélkül való megváltoztatását egy hónaptól egy évig terjedő fogsággal vagy 1000 leitől 200 ezer leig terjedő pénzbírsággal büntetik, azonkívül ezeket az építkezéseket lerombolják a tulajdonos költségére, minden kártalanítás nélkül. Ugyanilyen büntetés alá esik az a vállalkozó is, aki az ilyen engedély nélküli munkákat elvégzi, megszünteti, vagy módosítja és ezenfelül meg el is tiltják a foglalkozásától egytől tíz évig terjedő időre. Azokat a közhivatalokat, akik tiltott munkákra engedélyt adnak ki, két hónaptól öt évig terjedő fogsággal, vagy 10 ezer leitől 200 ezer leig terjedő bírsággal sújtják.

Engedélyhez kötik az új letelepedéseket.

Augusztus harmadikától kezdve a katonai zónákban senki sem telepedhetik le külön engedély nélkül. A végrehajtási utasítás 18-ik szakasza erről úgy intézkedik, hogy a letelepedési engedélyeket a hadtestparancsnok adja ki egy külön bizottság véleményezése alapján. A bizottság tagja a hadtestparancsnokság vezérkari főnöke, mint elnök, továbbá az illetékes ítélőtáblának az igazságügyminiszterium által kinevezett tagja, a kerületi rendőrfelügyelő, a csendőrségi felügyelő és a hadtestparancsnokságok mellé létesített különleges hivatal vezetője. Ugyanez a bizottság dönt szöbbséggel olyan esetekben is, amikor valakit, aki a katonai zónák területén lakik, elköltözésre köteleznek onnan.

Az 54-ik szakaszban a végrehajtási utasítás arról intézkedik, hogy 30 napon belül mindazok a személyek, akik katonai zónákban laknak, vagy ott ingatlanok vannak, jelentkezni kötelesek a nemzetvédelmi, vagy légügyi miniszterium illetékes szerveinél, hogy megkapják a zónákban való tartózkodásukhoz szükséges engedélyeket.

A Hivatalos Lapnak ugyanez a száma közli a határozó és a katonai érdekű zóna elhatároló leírását is.

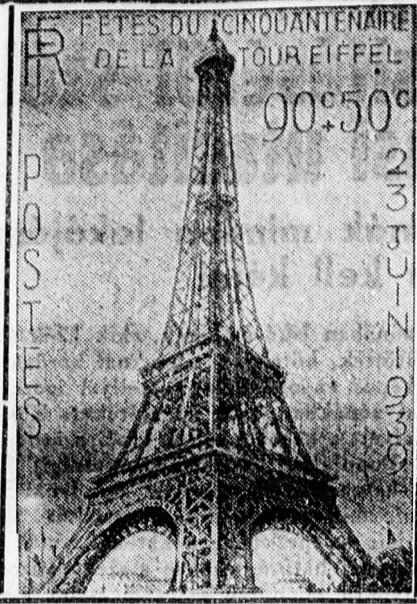
Frankfurt am. Mainban érdekes repülőversenyt tartottak, melynek egyik pontja az volt, hogy a pilótának — egy tüzelőtérát kellett körülrepülnie. Képünk erről a produkcióról készült.

G. K. CHESTERTON
AQUINÓI SZENT TAMÁS
Boldizsár Iván fordítása. Füzve 108 L.

A modern kor embere nagy érdeklődéssel fordul a szentek felé és gyengesége tudatában szívesen hódol előttük. Chesterton ez inlított arra, hogy a szellemtörténet eszközével megrajzolja a középkor e szellemóriásának portréját. Valóban soha jobbkor nem jöhetett ez az életrajz, mert Aquinói Szent Tamás bölcselétéről talán sohasem beszéltek annyit, mint ma, amikor amikor a társadalmi bajokra orvososságot keresve, minduntalan az ő filozófiájában találják meg az igazságos társadalmi rend zálogait.

Nyári képeslap

Párizsból

Párizs, augusztus hó.

— Tetszett már hallani, hogy a tengeri sárkányt leutóbb savoyai halászok látták a Rhóde-on lefelé úszni Collonge és Bellegarde között? Tíz méter hosszú volt kérem és ötven centiméter széles, a színe fekete volt természetesen, mint a víziszörnyeké rendesen, a nyakán drótszörű sörénye volt és a feltűnően kicsiny feje láthatólag meg volt sebezve: alkalmasint valami hajócsavar pofozott bele. Nyilván a tengerbe úszott a Rhóde-on végig; föltehető, hogy nappal alszik s csak éjszaka utazik a víz alatt. Azért olyan nehéz meglátni. Igen.

— Hát azt olvasta-e már — (a képes hetilapok mind lehozták jóformán) —, hogy jó lesz vigyázni, ha játékszer vásárol nyárára a kedves gyermekeinek, mert ama gaz németek különböző mérges bacillusokkal inficiálták az összes nürnbergi játékszereket, amiket Párizsba exportálnak a francia gyermekek számára... De hogy milyen egyszerre lett ilyen nyár Párizsban, mit szól hozzá, kedves Monsieur Durand?

— Hanem a kémek, azok nem nyugosznak még ilyen nagy nyárban sem. Sőt éppen, hogy a kánikula az évszakuk. Nem múlik nap, hogy le ne tartóztatnák a híres-nevezetes Ribbentrop-szervezetnek valamilyen titkos ügynökét. Hogy mire képesek azok! Most olvasom egy szélső-jobb és egy szélső-baloldali napilapban egyszerre, hogy legújabbban a németek külön szépasszony-brigádokat kepeztek ki a francia állami- és hadititkok kikémlelésére, valamint a francia publicisták és államférfiak megvesztegetésére és hogy ezek a tüneményes szépségű vampirok máris befurakodtak a legkülönbözőbb párizsi mondén szalonokba, sőt a legmagasabb állású urak nagyon „intim” közelségébe is. Így például... pedig voltaképpen ezidén nincs is olyan veszett meleg, inkább csak az eső esik állandóan, hogy az ember már az utcára se mer menni.

— És kegyed hol nyaral voltaképpen, drága Mme. Durand? Mi holnap indulunk az alpesekbe. Ott úgy hisszük, a jelen feszült külpolitikai viszonyok között jól lehet majd nyaralni: egy lélek sem lesz ott... „Az Alpesekbe, mondja... Oda ugyan nem megyünk. Tegnap mondta az uram, hogy ő attól tart, hogy ezen a nyáron annyi francia lesz az alpesekben, amennyi nem volt, mióta a francia hadsereg a Nagy-Szent-Bernáton vonul át... És (attól tartunk), hogy egyenruhában lesznek valamennyien...” — A jövőmondóknak jobb sorsja van idén, mint nekünk. Rettenetes, hogy mennyire megsaporodtak. De én csak egyet ajánlhatok magának: a Monsieur Guillott de Saix-t. Az, kedvesem, egy valóságos tünemény. Egy költő ma chère és amellet folyékonyan olvas yiddis nyelven: én magam láttam. A kabbalából ki tudja számítani a halálévi évét bármelyik nagy embernek. Elárulom magának: az eljárás egész egyszerű: Le tetszik írni egy papírosra az illető nagyság születési évét, a hatalomrajutása évét, a korát és hogy mennyi ideje van hatalmon. Ezt a négy számot, ha összeadja, kettővel elosztja az eredményt, és megkapja az illető halálévi esztendőjét. Na itt van Hitler:

születési éve:	1889
hatalomra jutott:	1938-ban
kora:	50 év
uralmának ideje:	6 év
összeadva:	3878 elosztva

kettővel: 1939! Hát nem döbbenetes ez? Ugy-e, egészen ijesztő. Bár másrészt...

— Bár másrészt, ha ugyanezt a számítást például 1935-ben csinálta volna meg, akkor 1889 meg 1933 meg 46 meg 2 elosztva kettővel... 1935! Eszerint Hitler 1935-ben halt volna meg... Ugyanis bárkinek a születési éve összeadva a korával természetesen a mai évdatumot adja. A hivatalba lépte ideje, ha hozzáadjuk az azóta eltelt időt, természetesen megint a mai dátumot adja ki. Ha azután a kétszer mai dátumot elosztjuk kettővel: tévedhetetlenül megkapjuk belőle véglegesen a jelen dátumot... De mit szól az idei nyárhoz, kedvesem?

„Alkoholizálom őket!”

Dr Bruel győzelmes harca az idült alkoholistákkal

Párizs, augusztus hó.

Francia orvosi körökben sok szó esik mostanában a Saint-Germain-en-Laye kórházban folytatott kísérletekről. A kórház főorvosa, dr Leon Bruel az idült alkoholizmus legsúlyosabb eseteit, az elméjé határára mozgó idegzavarokat újfajta oltásokkal igyekszik meggyógyítani. A hírek szerint a hosszabb idő óta folyó kísérletek már tudományosan is ellenőrizhető eredménnyel járnak, ami annál nagyobb feltűnést keltett, mert a felhasznált gyógytényező amilyen meglepő, olyan egyszerű is. Az erkölcsvédő egyesületek körében már arról beszéltek, hogyha a gyógyulás csakugyan olyan gyorsan és egyszerűen elérhető, akkor attól kell félni, hogy az idült alkoholisták még inkább átengedik magukat kóros szenvedélyüknek s a súlyos esetek száma veszedelmesen el fog szaporodni.

Ilyen előzmények után a Zeine-et-Vise kerület előjárósága látogatást tett a kórházban, hogy a helyszínen győződjék meg, mi igaz a híresztelésekből. Dr Bruel először a legsúlyosabb betegek körtermébe vezette látogatóit. A teremben csupa olyan beteg volt, akin behozataluk idején már kitört az alkohol túlzott élvezetéből származó elmebaj. Ezek a betegek — a bizottság legnagyobb meglepetésére — a nyolc-tíz napi kezelés után teljesen normálisan viselkedtek, nem dühöngtek, nem voltak téveszméik, nem hallucináltak, valamennyiüknél megszűnt a delíriumos állapot.

A bizottság vezetője megkérdezte a főorvostól, hogy milyen módszerrel éri el ezt az eredményt. Dr Bruel mosolyogva felelt:

— Alkoholizálom őket...

Látogatói kérelmére azután bővebben is kifejtette kezelési módszerét. A kezelés módja az, hogy a súlyos állapotban lévő betegeknek intravénás oltást ad 30%-os etil-alkohol oldatból. Ilyen oltások után az alkohollal „legteltettebb” beteg is meggyógyul nyolc-tíz nap leforgása alatt.

Dr Bruel felfogása szerint az eddig szokásban volt elvonási kúrát elvben helyesebb, mert a betegséget kiváltó okot akarják megszüntetni. A gyakorlatban azonban kiderült, hogy az idült és súlyos állapotban levő alkoholistáknál az alkohol hirtelen elvonása deliriumos kríziseket okoz, a beteg állapota sokszor súlyosodik, öngyilkossági rohamokat vált ki és ilyenkor majdnem kegyetlenséggel lehet csak a beteget megfékezni. A testi-llki megrázkód-tatás sok esetben az örületbe kergeti az ital áldo-

— Azt szólok, hogy a jó öreg Génévieve Tabouis-nak rettentő sok konkurenciája lett ebben a sok jövőmondóban. Ambár hiszen drága Génévieve sem volt mindig ilyen harcias. Emlékszik e sorok írója olyan időre is, mikor Génévieve Tabouis önagsága a nagy bécsi zsidó liberális orgánumnak, a „Neue Freie Presse”-nek a párizsi levelezője volt s tekintve, hogy akkor az olaszok még a Brenneren „állottak őrt” és tekintve, hogy a schilling magasabban állott, mint a frank és dr Benedikt világléteben jól fizette a munkatársait, tehát Génévieve Tabouis is más színekben mutatta be a világ dolgait az „Oeuvre” című lapban, ahol ma is főmunkatárs és akkor is az volt. Ez az „Oeuvre” küldötte volt ki Tabouis némit például Genbe is, a Népszövetség akkori ülésére.

... Na de nyár van, kérem és Népszövetségről lévén szó, hadd jegyeztessék ide a krónikai hűség kedvéért, hogy ama rajongott Edward, ezidőszertini windsori herceg nejevel nyaralás közben Aix le Bainsban is megszállt kissé a genfi tó kies partján s vasárnap is lévén és nem lévén láthatólag egyéj dolga, elhatározta, hogy látogatást tesz a Palais Arianne-ban, a fennnevezett Népszövetség fejedelme lakóhelyén, hová királyok egyelőre csak ex állapotban tehetik be a lábukat. Ovatosságból előzetesen betelefontalt a titkárságra, nehogy zárva találja a nevezetes épületet, melyben ezidőszertini nincs előadás. A fejedelmi látogatás minden zavaró körülmény nélkül közmegelegedésre folyt le és a windsori herceg erősen kibővíthette ez alkalommal a sivatagra vonatkozó ismereteit... Távozása alkalmával azután Ó Királyi Fensége a következő észrevételt kegyeskedett tenni illő komolysággal: „Nagyon érvendentes, hogy a nagyvilág dolgai oly nyugalmas békeállapotban folynak, hogy a Nemzetek Törvényszékének a közös parlamentjének nincsen semmi munkája és ily kevésé vannak klien-sei...”

B. K.

zait. Ő tehát kísérleteinél abból indult ki, hogy olyan módszert kell találni, amely lehetőséget ad az alkohol-szomj levezetésére, a visszaesést kizáró elvonásra. Erre azt a megoldást találta legjobbnak, hogy fokozatosan csökkentve olyan oldatot fektendez a szervezetbe, amely káros következmények nélkül csökkenti az alkohol utáni vágyat. Az oldat mennyisége és minősége a beteg „telítettségé” foka szerint változik és tapasztalata szerint helyesen adagolva mindig eredménnyel jár. Eddig 300 súlyos állapotban lévő beteget sikerült teljesen kigyógyítania.

Ami az erkölcsi egyesületek aggodalmait illeti, arra dr Bruel azt válaszolta, hogy az orvos a túlzott alkoholizmusban is csak betegséget lát és nem lehet más kötelessége, minthogy a hozzáforduló beteget bajából kigyógyítsa. Az erkölcsi társulatok munkáját igen nagyra értékeli és azt hiszi, azok feladatuk körébe tartozik, hogy a kigyógyított betegeket erkölcsi befolyásukkal jó útra tereljék és távol tartsák az alkohol káros mértékű élvezetétől.

— Nekem csak az a vágyam, hogy mások is tételeztesek módszeremet és hogy a társadalmi tényezővel együttműködve megszabadítsuk az emberiséget az olyan szenvedéllyé fajult ivástól, amely az egyénre, társadalomra és az utódokra egyaránt veszélyes.

Schütz Antal:

SZENTEK ÉLETE

Négy kötetben. Füzve kötetenként 108 lei, együtt 432 lei. Félvázsonkötésben kötetenként 144 lei, együtt 576 lei. Egészvázsonkötésben, kötetenként 162 lei, együtt 648 lei. Vastag papíron, selyemfűnyű vázsonkötésben, kötetenként 216 lei, együtt 864 lei. Luxusbőr-kötésben, kötetenként 306 lei, együtt 1224 lei.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, évi óra 75 tel.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Az idő hívős jellegű marad, mérsékelt nyugati, északnyugati szél, néhány helyen még záporosó.

Zürichi zárlat. Párizs 11.73, London 20.73, Newyork 442.87, Brüsszel 75.25, Miláno 23.30, Amsterdám 236.15, Berlin 177.70, Prága 15.17 fél, Varsó 83.40, Belgrád 10, Bucuresti 325.

ÉRTEKEZLETET TARTOTTAK A SZAMOSTARTOMÁNYI MEGYEFŐNÖKÖK. Kolozsvár. Saját tud. Szamostartomány megyefőnökei dr. Tataru Coriolan tartományi királyi helytartó elnöke mellett nagyszabású értekezletet tartottak, amelyen az egyes vármegyék újtéves programját állapították meg. Elhatározták, hogy minitán újtévesi célokra nem áll megfelelő előirányzat rendelkezésre, egyfelől öt éves munkaprogramot dolgoznak ki a megyei utak lefoglalásának tételére, másfelől az utakat a lehetőség szerint a kötelező munkaszolgáltatás révén fogják kellő karba helyezni. A helytartóság és tekintetben segítségére lesz a megyéknek a szükséges újtéves anyagok rendelkezésükre bocsátásával. Elhatározta továbbá az értekezlet, hogy templom- és iskola-építési célokra megyénként 250—300 ezer lejt fognak kiutalni.

BULGAR KÉPVISELŐK BUCURESTI-BEN.

Bucurestiből jelentik: Bulgár törvényhozási tagok egy huszonöt főből álló csoportja, amely szovjet-orosz meghívásra Moszkvába utazott, Bucurestiben megszakította útját és egy napot töltött a román fővárosban. Megtekintették a város nevezetességeit.

Hivatalos közlés egy hivatalos hatalommal való visszaélés miatti letartóztatásról. Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári központi rendőrség sajtóirodája hétfőn délelőtt hivatalosan közölte a lapok munkatársaival, hogy a térparancsnokság hivatalos hatalommal való visszaélés miatt letartóztatta Patea Constantint, a 4-es vasúti század közkapitányát. A hivatalos jelentés szerint Patea a kajántói vasúti hídnál teljesített őrszolgálatot és bajonettjével súlyosan megsebesített egy Anton Pan-utcai kiskoru fiatalembert. A katona abban az értelemben vallott, hogy a fiatalember át akart menni a hídon és ő figyelmeztette, hogy ne menjen a hídra, mert néhány perc múlva a vonat megérkezik és elgázolja. A fiatalember nem hallgatott a figyelmeztetésre, továbbment, mire a katona utánaszaladt és heves szóváltás keletkezett közöttük. A szóváltás hevében Patea a fegyverre tüzött bajonettjét a fiatalember oldalába döfte.

ÖSZTÖL FOGVA ÚJRA POZSONYON ÁT KÖZLEKEDIK AZ ORIENT-EXPRESSZ. Pozsonyból jelentik: Ismeretes, hogy az Orient-expresszt, amely azelőtt Pozsonyon keresztül közlekedett, az őszi mozgósítás után más vonalra irányították Szlovákia fővárosának elkerülésével. A szlovák hatóságok most folytatott sikeres tárgyalásai eredményeképpen hivatalosan jelentik, hogy az Orient-expressz ez év október 8-tól ismét Pozsonyon keresztül fog közlekedni s így Szlovákia fővárosa újra visszanyeri a fontos vasutvonalat.

Revolveres verekedés a kocsmában. Kolozsvár. Saját tud. Vasárnap délután a közeli apahidán revolveres kocsmai verekedés történt. Hossu Vasile falubeli legény a szövetkezet kocsmájában italozás közben összeszóvalkozott egy Muresan Vasile nevű apahidai legénnyel. A veszekedés mind élesebb hangvételű lett és a veszekedés hevében Hossu egyszerre revolvert rántott elő és két-szer rálőtt Muresanra. Az egyik golyó célt tévesztett, azonban a másik Muresan hátába fúródott. A súlyosan sérült legényt a kolozsvári klinikán ápolják. Hossut letartóztatták és megindult ellene az eljárás.

A SVÉD RÁDIÓ ROMÁNIÁRÓL. Bucurestiből jelentik: A napokban Emil Langlet egyetemi tanár előadást tartott a svédországi Malmoe rádiójában „Gdyniától Athénig” címmel uti élményeiről és tapasztalatairól. Langlet professzor részletesen foglalkozott előadásában Romániával történelmi és földrajzi szempontból. Azt a megállapítást tette, hogy „Románia a legnagyobb és leggazdagabb állam délkelet Európában”. Azokról a reformokról beszélt, amelyeket az utóbbi időben vezettek be Romániában, magasztalta Ófelsége tulajdonságait, élelétását, erélyét s a helyzetet felismerő uralkodót, aki mint a nemzeti újjászületés megteremtője, példát mutatott a kortársaknak és a történelemnek egyaránt.

Halálragasztott a tehérgépkocs egy gyermeket. Kolozsvár. Saját tud. Vasárnap, a kora reggeli órákban halálos gázolás történt a Kolozsvár-Torda közötti ut feleki és bányabükki szakaszán. Egy ismeretlen rendszámú és meg nem engedett sebességgel hajtó tehérgépkocsi halálragasztotta Tudoras Ioan 14 éves bányabükki gyermeket, aki az uton a jözeágokat hajtotta a legelőre. A gépkocsi sofőre a szerencsétlenség után elmenekült. Széleekörü nyomozás indult föl kutatására.

Szent Anna-napi bucsu Brádon kettős negyven éves papi jubileummal. Brádról jelentik: Julius 30-án a bucsu vasárnapján fényes ünnepségek közt folyt le, a közelmúltban teljesen átalakított brádi templomban dr. Kászonyi Alajos prelátnak-kanonok és Tóth Kálmán esperes-plébános negyven éves papi jubileuma. A bucsura ideérkezett prelátnak azzal a kéréssel fogadta az esperes — mivel 1899. évben együtt szentelték őket, hogy a bucsun Szent Anna védőszárnyai alatt újra ketten üljék meg a negyven éves érfordulót. Minden titoktartás mellett is a hívek ezt megtudták és vasárnap reggel a templom szépen feldíszítve várta az ünnepelteteket. A főoltár előtt dr. Kászonyi prelátnak Te Deumot imádkozott és ünnepélyes szentmisét celebrált. Evangélium után P. Elemér szentbeszédében a papi hivatás fenségéről és keresztjeiről beszélt és a két jubiláns működését az apostolok néhez önfeláldozó munkájához hasonlította. Megható volt mily vallásos érzéssel járultk az áldozáshoz nemcsak a brádi egyház, hanem a szomszédos bányatelepek hívei is, öregek, fiatalok és gyermekek is. A jubileumi istentisztelet végén dr. Kászonyi Alajos prelátnak-kanonok rövid beszédében idézte vissza beszédében a püspöki kápolnában lefolyt felszentelésüket, mely halálját fejezte ki Majláth érseknek, aki őket felszentelte. Szólt a jubiláló esperes működéséről, megköszönte a híveknek buzgó figyelmét és a béke, a szeretet ápolására buzdította őket. Tóth Kálmán esperes-plébános tisztelőt és szeretetét tolmácsolta dr. Kászonyi prelátnak-kanonoknak a nagy megtiszteltetésért, hogy negyven éves papi jubileumát közöttük tölti Szivből kívánta a jubilálónak, hogy amilyen kedvesen mosolyog le az oltárról a negyven éves, oly kedves legyen Isten előtt az eltöltött negyven évnek minden imája, minden miséje, imája és a mai szentmiséje is az üdvözítő tisztelgések a paplak előtt elhúzódó fenyvs téren mentek végbe. A szerencsés hívatásokat és a sok virágcsokrot a jubilálók szeretettel köszönték meg. Délben a plébánián szeretetbéd volt, melyen az eltelt negyven év epizódjainak fölújítása állandó derűs hangulatot váltott ki.

DIANA-t áldja beteg és egészséges

A Szamosba fulladt. Kolozsvár. Saját tud. Az alsószukj rendőrség telefonon jelentette az ügyészségnek, hogy a község határában Rusu Ioan valei lakos fürdőzés közben befulladt a Szamosba. Holttestét csak néhány órai kutatás után találták meg.

ROBBANÁS EGY PLOESTH KŐOLAJ FINOMÍTÓ TELEPEN. Bucurestiből jelentik: A Xenia nevű olajfinomító telepen borzalmas szerencsétlenség történt. Szombat délelőtt tíz órakor robbanás keletkezett a szivattyúházban, abonnan egyidejűleg hatalmas lángnyelvek csaptak a magasba. A következő percben több munkás égő ruhában élő fáklaként rohant egy közeli vízhiű medencéhez és kétségbeesetten igyekezett a lángokat eloltani magán. A telep munkásainak sikerült eloltani a tüzet s megmentették a munkásokat is, de hetet közülük súlyos égési sebekkel szállították a ploesti Schuller kórházba.

Temetések. Sinca Floare 16 éves korában meghalt Nagyváradon. Temetése hétfőn, augusztus 7-én volt. — Sabău Gheorghe 60 éves korában Les községben meghalt. Temetése hétfőn volt. — Mada Floare 21 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése hétfőn volt. — Contras Floare 70 éves korában meghalt. Temetése Szatmáron lesz kedden, augusztus 8-án. (Caritasz.)

Feljegyzések

Tempora mutatur et nos mutamur in illis. Ezelőtt egy-két évvel még Prágában székelt a kommunizmus és a harcos istentelenség nemzetközi irodái, valamint a Szovjet hivatalos és félhivatalos propagandájának összes ügynökségei. Prága Moszkva fiókja volt. Az idők változnak és sok minden más is megváltozott még. Prága sem Moszkva fiókja többé. Elköltözött a harcos istentelenség irodája, a földalatti kommunista szervezkedés sok ügynöksége, a zsidó ügyek burkolt, vagy nyílt védelme.

Az üresen maradt helyet más irányu mozgalmak foglalják el. Az elmúlt szombaton tartotta Prágában alakuló gyűlését az Oroszországból menekült kozákok világszervezete. Ennek a szervezetnek a bolszevizmussal elleni harc a célja és önálló kozák állam alakítására törekszik. Elnöke a doni kozákok volt hetmanja: Popov tábornok.

A doni kozákok mozgalmától és annak kilátásaitól függetlenül, érdemes elgondolkozni az idők változásán és még inkább azon, ami az idővel együtt változik.

„Amennyiben” helyesnek találja a Szerkesztő ur, sziveskedjék közreadni a következő esetet: A mindennapiságon felülemelkedő esemény hatása alatt áll Ojtuz község. A falu egyik jésás és nemesszivű asszonya, akit mindenki szerette, mert mindenkiel közvetlen, a másik báját meglátó és azokon segíteni is akará volt, hirtelen meghalt. Halála is az önfeláldozó szeretet hősi példája volt. Inkább vállalta a bizonytalan kimenetelű operációt (sectio caesarea) és nem sajnálta kockára tenni életét, hogy megmentse szive alatt hordozott kicsi gyermekét. A nevé is közlöm: Szócs Józsefné szülő: Zöld Rózsi. 41 éves korában halt meg a hó másodikán. Aláírás: Szenási István.

Eddig a levél. Ime, helyesnek, sőt nagyon szükségesnek találtuk ennek az esetben a közlését. És ha választani kellene a napi szenzációk érdeklődést-csiklandozó falatjait, meg a rejtett áldozatok szürke nevei között, akkor is ez utóbbiaké az előny. A mi hőseink nem a színház meg a film sokszor nagyon is kétes értékű világában élnek, a mi hőseinket nem a házassági botrányok, kalandok emelik a közírtettség és megbecsülés piederestéjára, hanem a rejtett, hősi életáldozat, a jelen esetben az anyaság szent hivatásának maradéktalan teljesítése. Ha pedig a ma közvéleménye másutt keresi a hőseit és figyelmét nem tudja megmagadni Szócs Józsefné hősi példájára, akkor ez azt jelenti, hogy beteg a ma közvéleménye. Azért álljon itt Szócs Józsefné esete, mint példadás, de egyúttal mint vádló is, aki tetemrehívja a ma lelkiismeretét. P. I.

Megvdult lovak agyongázoltak két asszonyt. Kolozsvár. Saját tud. Súlyos szerencsétlenséget okozott vasárnap a város központjában két örzetlenül hagyott ló. Hodrea Gligor tordai gazda a Malomárok Berthelot-utcai hidja mellett az egyik fához kötötte két lovát és szekerét és rövid időre eltávozott. Az örzetlenül hagyott lovak egyszerre valamitől megvadultak, elépték a köteléket és a szekérral együtt vágatni kezdtek a népes utcán, Sleim Szeréna és Pascal Zsuzsánna kolozsvári asszonyok nem tudták kitérni a gazda nélkül rohanó jármű elől és a szekér kerekje alá kerültek. Mindkettőjüket súlyos sérülésekkel szállították a klinikára. A megvadult lovakat végre az egyik járókelő állította meg élete kockázatával.

Elfogták a petrozsényi bányavidék fiatalokor betörőjét. Déva. Saját tud. A petrozsényi, lupányi és a petrillai ceendőrségekhez az utóbbi időben, szinte minden nap érkezett egy-egy feljelentés ismeretlen tettesek ellen, akik kiharználva a háziak távollétét behatoltak a lakásokba és az értékebb holmikat összeszedve, nyomtalanul eltűntek. A bányavidék rendőrei hosszas nyomozás után leleplezte a tolvajlásokat elkövető egyéneket két kiskoru fiatalember személyében. A két megmentett fiatalemberre eddig 8 betörést bizonyítottak rá. Letartóztatták Onisie Iosif pékmestert aki a lopott holmikat rejtgette és értékesítette.

Szolgálatos gyógyszerárak Nagyváradon:

- Kedden a következő nagyváradai gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Medvigy). Telefon 30-20.
- Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)
- Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.
- Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)
- Szent László, Pinta Bisericei No. 1. Velence. Templomtér, (Hegedűs.)

Tizenkét perc alatt jut el a képtávirat a feladóhelytől a világ bármely pontjára

Budapest, augusztus hó. A technika csodáinak korát éljük és nyugodtan állíthatjuk, hogy kisdíák-olvasmányaink zsebnél írója, Jules Verne is csodálkoznék, ha láthatná, hogy egykor fantasztikusnak tartott elképzeléseinek ma már majdnem mindegyike élő valóság. Ha tájékpipás nagyapáink életre kelnének, ugyancsak elámulnának ezen az autó-, repülőgép háton járó, telefonos, rádiós és televíziós modern világon. Még mi magunk is meglepődünk néha, ha az, amit tegnap még elképzelhetetlen valaminek tartottunk, holnap már nélkülözhetetlen életszükségletté válik.

Képirás... képtáviratozás...

A magyar posta bevezeti a képtáviratozást és ha a berendezés elkészül, éppen úgy továbbíthatunk táviró útján fényképeket, fotokópiákat, műszaki rajzokat, röntgenfelvételeket, mint most üzenetet.

A képtávirót még csak 10 esztendeje ismeri a világ. Az első készülékeket 1928-ban, illetve 1929-ben állították fel. A műszaki világ kétféle módon: dróton vagy drót nélkül tud képeket továbbítani. Egyelőre a dróton keresztül történő képtáviratozást vezetik be, mert a drótnélküli képtáviró esetében azok az atmoszférikus zavarok, amelyek a rádióadásokat is zavarják, ebben az esetben még nagyobb elváltozásokat okoznak. A képtáviró fotográfikus alapon történik. A képet, amelyet továbbítani akarunk, forgó dobra fogjuk, lencsékkel és prizmákkal fénynyalábot vezetünk rá. A fény a képen levő sötétebb vagy világosabb pontoknak megfelelőleg verődik vissza a fotocellára, amely a fény intenzitásának megfelelő áramot bocsát át. Ezt az áramot vezetjük dróton a vevőkészülékhez. A vevőkészüléknek ugyanez a jelenség ismétlődik meg fordított sorrendben. Az elektromos impulzusokat fényjelenséggé változtatjuk és fényérzékeny lemezen rögzítjük. Az adó- és vevőkészülék természetesen szinkronizáltak.

Hatvanhárom képtáviróberendezés működik a világon

A képtáviró azokon a helyeken terjedt el először, ahol képirást használnak, tehát Japánban és Kínában. A képirásos rendszerű országok távirásai ugyanis nagy bajban voltak.

A hangírás hazájában a távirásznak csak 26 betűnek és 10 számjegynek megfelelő Morse-jellett kellett megtanulnia, a képirással dolgozó távirásznak ellenben legkevesebb 500 szóképpnek megfelelő jelet kellett elsajátítania.

Tíz esztendő alatt felismerte a világ azokat a beláthatatlan előnyöket, amelyeket a képtáviratozás lehetősége rejt magában. Ez alatt az idő alatt ugyanis

az egész világon tizenhat országban hatvanhárom képtáviró-állomást szereltek fel.

Az állomások közül 40 az állam tulajdona, 23 pedig lapvállalaté, illetve magánkézben. A képtáviratozás tehát nemcsak az állam, hanem más nagy köz-

letek szempontjából is óriási jelentőségű. A hírszolgálatban megfizethetetlen értéket jelent. A spanyol háború idején a nagy világlapok számtalan fényképet közöltek, amely képtáviró útján érkeztek. A rombadőlt, felgyújtott házak még füstölögtek, amikor a londoni, newyorki, berlini vagy párizsi polgár már maga előtt látta a képet újságjának hasábjain. Tizenkét perc alatt ugyanis a készülék segítségével a fénykép a világ bármely pontjára továbbítható. Egészen új lehetőségek nyílnak meg tehát a bűnügyi nyomozás terén is, mert mire a bűnöző a pályaudvarra kijut, az alatt az idő alatt fényképe már az egész világ ügyeletes rendőrszolgálatánál ott áll. Az orvostudomány sem nélkülözheti ezután a képtávirót, mert röntgenfelvételeket per-

cek alatt el lehet juttatni a világ egyik végéből a másikba.

Két készüléket vásárolt a budapesti posta

A képtáviratozás óriási jelentőségét bizonyítja, hogy továbbfejlesztésére nemzetközi szervezet alakult. A Comité Consultatif International des Communications Telegraphiques legutóbb Kairóban tartotta értekezletét. Az ülésen megállapodtak, hogy egységesítik a képtáviródíjakat és 13x18 cm nagyságú fényképeket közvetítenek.

A magyar posta képtáviróberendezését most szerelik. A munka 6, illetve 8 hét múlva készül el. Két készüléket rendeltek. Lesz egy helyhez kötött adó- és vevőkészülék Budapesten és egy hordozható adó, ezzel az ország bármely részéből lehet a világ bármely részébe képet továbbítani.

Budapesten újdonságnak és szenzációnak számít a képtáviratozás, bár egy alkalommal már küldtek hordozható készülékkel a fővárosból képtáviratot. Az olasz király budapesti látogatása alkalmából készült kép meg is jelent az olasz lapokban.

A készülék üzembehelyezését nagy érdeklődéssel várják. J. F.

Megtalálták a fogak odvasodásának baktériumát

Gins professzor a szájrég egészen új baktériumvilágára bukkant

Bécs, augusztus hó.

A német mikrobiológusok most tartják Bécsben nagygyűlésüket. Mingyárt az első előadásán Gins professzor, a berlini Robert Koch intézet kutatóorvosa nagyjelentőségű felfedezésről számolt be: bejelentette társainak, hogy sikerült megállapítani, hogy a fogszt és a fogak odvasodását baktériumok okozzák, tehát a legtöbb fogfájás alapjában véve ragályos betegség.

A tudósok idáig is tudták, hogy egy a levegőből, mint a táplálékból rengeteg bacillus kerül a szájrégbe. Mikroszkópius vizsgálatokkal megállapították azt is, hogy éppen az odvasodó fogaknál rengeteg idegen testecske látható. Már akkor gyanakodtak arra, hogy ezek esetleg baktériumok lehetnek, de miután nem lehetett őket kitenyészteni és semmiféle életjelet nem adtak, végül arra a meggyőződésre jutottak, hogy nincs szerepük a fogak odvasodásában.

Gins professzor a legkülönbözőbb kísérleteket végezte ezekkel az idegen testecskékkal. Miután tudta, hogy vannak baktériumok, amelyek nem bírják el az oxigént és csak akkor szaporodnak, ha oxigénmentes helyen vannak: a Robert Koch Intézetben külön eljárást dolgoztak ki, melynek segítségével Gins professzor a szájrég egészen baktériumvilágára bukkant.

Kerek két tucat idáig teljesen ismeretlen baktériumfajtát fedezett fel Gins tanár a szájrégben. Megállapította, hogy ezek nem az étellel és nem is a levegővel kerülnek a szájba, hanem állandóan ott élnek. A baktériumok egyrésze kizárólag az odvas, karieszes fogüregekben található. Kézenfekvő volt a feltevés, hogy ezek a baktériumok nem ceupán paraziták, hanem a fogsztu igazi okozói, a fogak odvasodása ezeknek a baktériumoknak a munkája.

Nehéz feladat volt ezt kézzelfoghatóan is bizonyítani. Gins tanár kerek tíz éven át dolgozott, míg sikerült a megoldást megtalálnia. Frissen kihuzott fogakat csíráltatott, tengeri ho-

mokban helyezte el és előlé csíráltatott vizet öntött. A tartályt egy másik nagyobb tartályba helyezte, amelyben oxigént fogyasztó kultúrák voltak elhelyezve. A nagy tartályt légmentesen lezárták és így ezek a különleges tenyészetek az oxigént hamarosan elfogyasztották.

A tartályt ezután hevítosezekrénybe helyezték és a hőmérséklet 37 fokra, tehát a szájrég átlagos hőmérsékletére emelték. Hat hónap múlva azonban meglepő felfedezésre jutottak. A kihuzott fogak, amelyek semmiféle bomlasztó anyaggal nem kerülhettek érintkezésbe, sokkal nagyobb lyukakat mutattak, mint a kísérlet kezdetekor. A karieszes részek fél—1 mm-rel mélyebbek lettek, sőt új üregek keletkeztek a fogakon.

Ez megdöntenetetlen bizonyosságot tett arról, hogy a szájrég idáig ismeretlen baktériumai tovább folytatták pusztító munkájukat. Gins professzornak ezek szerint sikerült a fogsztu kórokozóit megtalálni.

A német mikrobiológusok bécsi nagygyűlésén tartott előadásában a Robert Koch Intézet tudósa megjegyezte, hogy idáig még nem sikerült védő- és gyógyszereket találni a fogak odvasodását okozó baktériumokkal szemben, miután még nem ismerik eléggé ezeknek a parányi élőlényeknek ellenálló erejét és életmódját. A naponkénti gondos fogmosás és fogápolás, amelyet már kora gyermekkorban kell kezdeni, mindenesetre alkalmas arra, hogy megakadályozza ezeknek a mikroorganizmusoknak a fogakban való letelepedését. Mindenesetre folynak a kísérletek a most felfedezett baktériumok ellenszerének megtalálására.

Hegyi vendéglő — üveggömbben, 3500 méter magasságban

Rómából jelentik: Most épül a 3500 méter magasságban lévő Piana Rosán egy hatalmas üveggömb, amely magasan a hómező és gleccser jég fölé emelkedik. A fényben úszó üveggömb belseje egy tágas, kényelmes vendéglő, amely kétségtelenül a világ egyik legmodernebb és legeredetibb flynamú intézménye. A vendéglőt egy nyolc méter átmérőjű üveggömb belsejébe építették bele. Az építmény váza egymással párhuzamos, koncentráli vasgyűrűkből áll. A 150 mázsa súlyú üveggömb egy két méter magas, tíz oldalú tömbön nyugszik. A tömb részint sziklába, részint cementtalapzatba van beágyazva. A gleccser itt a Gandegg mellett lévő svájci menedékház felé lejt. A Piana Rosa drótkötélpályájának állomása csak néhány lépéssnyire van az üveggömbtől. Az eredeti vendéglő kétemeletes lesz. Az étteremben egyszerre 100 személyt lehet kiszolgálni. Néhány napon belül már felviszik az üveggömböt a 3500 méter magasságba és hamarosan befejeződik az egész építkezés és a csodálatos szép, vadregényes hegyvidék egy egészen rendkívüli attrakcióval gazdagodik.

A harmincnégy éves Li Po Sui kínai fiatalember Amerikában abból él, hogy szőrrel teljesen benőtt arcát mutogatja. Az abnormalis hajnövést azonban — szerződése szerint — polgári életében fekete selyemálarccal el kell takarnia.

SPORT

4:0 arányban győzött Párizsban Magyarország vízpolócsapata

Kitűnően szerepeltek a magyar úszók

Párizsból jelentik: A Hollandiából most hazatérő magyar válogatott vízpolócsapata a francia fővárosban kieszállott egy mérkőzésre és össze mérte erejét a francia válogatottal. A mérkőzést szép küzdelemben 4:0 arányban nyerte meg a magyar válogatott.

Ugyanakkor a magyar és francia úszók a francia úszókkal vették föl a versenyt. A verseny kiemelkedőbb eredménye: Angyal 2 p. 46.4 mp-es ideje a 200 méteres melluszásban. A 4x200 méteres stafétát ugyancsak jó idővel a magyar csapat nyerte meg. A 400 méteres gyorsuszásban Gróf, míg a 100 méteres gyorsuszásban Körösi győzött.

A Kolozsvári Tenisz Club lett a Dreher serleg mérkőzéseinek győztese

Nagyvárad. Saját tud. A Nagyvárad Sport Egyesület rendezésében szombaton és vasárnap zajlottak le a Dreher korszék folytatott küzdelmek. Az igen szép sportot adó verseny végeredményben a Kolozsvári Tenisz Club győzelmével végződött és így a Dreher korszék egyévi megőrzésére Kolozsvárra vándorol. A TC Pusztay, Dóczy, Baátné összehajlásában a döntőben igen nehezen tudott csak győzni 4:3 pontarányban, a kitűnően szereplő Marosvásárhelyi Sport Egyesület ellen. Az MSE, Nagy Ernő, Varga Lajos, Bogdán Nusi, Varga Lajosné összehajlásában a kolozsvári KAC-ot és a rendező NSE-t verte ki a küzdelem során s így meglehetősen fáradtan állt ki, a csak egy mérkőzést játszott a TC ellen. A versenyen harmadik lett a Nagyvárad SE és a nagyvárad Macabi. Remélhető, hogy a sörgyár áldozatkészségének meg lesz a gyümölcse és a mind szélesebb érdeklődésnek örvendő Dreher serleg mérkőzések a jövő évben még szebb küzdelmeket fognak hozni.

Edzőmérkőzések Nagyváradon. Törekvés—Kolping 6:1 (3:1). 600 néző előtt játszotta a Rhédey-kert pályán a két csapat. Az eredmény ellenére a Kolping végig komoly ellenfélként játszott. A gólokat Balcz, Tóth és Kréca rúgták.

CFR—NAC 3:1 (1:1). A Károly-pályán keveset néző előtt került sorra a két csapat közötti edzőmérkőzés. A NAC veresége annak tulajdonítható, hogy több új játékos és ifjúsági erőket próbált ki. A CFR egyetemes játékaival megérdemelten nyerte a mérkőzést.

Brassóban augusztus 13-án rendezik meg a nagydíjas autóversenyeket, amelyekre eddig 26 román és külföldi versenyző nevezett be. Az autóverseny német résztvevői: Reichenwallner, Haerberle, dr Werner és Hainstein. Motorkerékpárosok három csoportban: sport, tura és oldal-kocsis versenyben fognak indulni.

Kolozsvár ifjúsági teniszbajnokságát augusztus 8-án és 9-én rendezik meg a KKE tenispályáin. A versenyekre folyó hó 7-én este 7 óráig lehet jelentkezni a KKE pályáin.

Korányi, a Ferencváros volt hátvédje rövidesen távozik Magyarországról. A többzörös válogatott játékos a franciaországi FC Sete egyesületéhez szerződött, ahol különben testvére Korányi III. már hosszú idő óta játszik. Imeretes, hogy Korányi II. az Olimpique Lille játékos — így most már mindhárom Korányi francia színekbe dívozott.

A román Labdarúgó Szövetség, mint ismeretes, régen tárgyalásokat folytat egy angol edző leszerződésére. A tárgyalások jó mederben folynak és valószínű, hogy az egyik angol edzőiskola legjobb eredménnyel végző növendékét küldik Bucurestibe. Az eddigi szerint az angol edző kora tavasszal érkezik meg.

Szerkesztői üzenetek

Érdeklődő. Hogy a Katolikus Kör helyiségeit baptista vallásos gyűlések céljaira engedték át, az valóban nagy megütközést keltett mindenütt. Hiszek, hogy sajnálatos elnézés történt, amelyet az ügy nyilvánosságánál fogva valahogyan helyre kell igazítani. Ellenkező esetben meg kell állapítanunk, hogy az átadás intézőinek nem volt kellő tudomásuk azokról az egyházi és erkölcs-tan: követelményekről, melyek egy intézmény katolikus jellegéből folynak. Az már nem tartozik ehhez a kérdéshez, hogy a baptisták gyűléseivel foglalkozunk. Bennünket ezzel kapcsolatban csak intézményeink helyes irányítása érdekel. A kérdésre esetleg még visszatérünk.

KÖZGAZDASÁG

Franciaország szabaddá tette a kontingentált külföldi iparcikkek 20 százalékanak bevitelét

Az új rendelkezés az első lépés a nemzetközi kereskedelem szabadságának visszaállítására felé

Párizsból jelentik: A mai nemzetközi handulatban kivételes jelentőségű lépésre határozta el magát a francia kormány: felfüggesztette ugyanúgy a kontingentálási megszorításokat egész sereg külföldi cikk bevitelénél. Annak ellenére, hogy a bevétel szabaddátételét csak a kontingentált áruk húsz százaléka rendelték el és csupa iparcikkeknél, ez az intézkedés

nagyjelentőségű, mert első lépésnek tekinthető egy szabadabb kereskedelmi rendszer felé és például szolgálhat más államoknak is, amelyek hasonló korlátozásokkal nehezítették meg a külföldi áruk forgalmát. Érdekes, hogy a kontingentálás alól egyetlen mezőgazdasági terméket sem oldottak fel.

Olcsóbb lett a vasúti csomagszállítás

Aradról jelentik: A napokban a CFR vezérigazgatóságától Aradra érkezett a vezérigazgatóság 6576—1939. július 26-án kelt rendelet-távirata, amely új intézkedéseket közöl a „timbru de francare“-val ellátott csomagokkal kapcsolatosan és olcsóbbá teszi a vasút útján feladott csomagok szállítását.

Mint köz tudomásu, a CFR bevezette az úgynevezett „timbru de francare“-t, ami annyit jelent, hogy 10 kg. nehézségű csomagoknál 200 kilométerre 9 lei timbru de francare, 4 lei repülőbélyeget, 50 bani statisztikai bélyeget, 6 lei okmánybélyeget kell alkalmazni és a csomag átvétele alkalmával újabb öt leit kellett az átvételnek fizetnie. Tíz kilogram nehézségű csomagoknál 200-tól 500 kilométerig megfelelőképpen emelkedett a felülbélyegzési

illeték. A csomag küldése tehát 200 kilométerig eddig 24.50-be került. A rendelet-távirat most úgy intézkedett, hogy egy-egy csomag elküldése 10 lei 25 banival olcsóbbodott meg olyképpen, hogy tíz kilogramos csomagra 200 kilométerig 9 lei timbru de francare kell ragasztani, 3 lei okmánybélyeget, 2 lei repülőbélyeget és 25 bani statisztikai bélyeget. Előzőleg a rendelet továbbá az átvétele által fizetendő 5 leit is s így egy csomag feladása mostantól csupán 14 lei 25 baniba került.

A rendelet a mezőgazdasági csomagokat, a kereskedelmi csomagokat, újság-csomagokat, stb. mentesíti a régi felülbélyegzési kötelezettség alól. Az új rendelkezés értelmében nem tesznek a jövőben a ruhatárban elhelyezett csomagokra sem bélyeget.

Ujabb rendelkezés a vállalkozók adója ügyében

Kolozsvár. Saját tud. A vállalkozók — beleértve az építészvállalkozókat is — adóját 1939. április elsejétől kezdődőleg minden vállalkozási szerződés után külön állapítják meg. A központi adóügyi tanács most ezzel kapcsolatosan a következő határozatot hozta: azoknál az állam- vagy közintézményekkel kötött szállítási szerződéseknél, amelyek még 1939. április elseje előtt jöttek létre, de a munkálatok egyrésze eltulodott április elseje utáni időre, az adóalapot nem a szerződések értékének 9 százalékában, hanem csak 7 százalékban állapítják meg. A magánosokkal kötött vállalkozói szerződéseknel az adóalap továbbra is 9 százalék marad, tekintet nélkül arra, hogy a szerződést 1939. április elseje előtt vagy után kötötték meg.

MEGSZÜNT A SZAJ-ÉS KÖRÜMFÁJÁS TORDA MEGYÉBEN. és a hatósági állat-vásár zárlatot feloldották. A hasított körmű állatok felhajtása augusztus 2. óta szabad.

ROMÁN KÜLDÖTTSEG UTAZOTT PÁRIZSBA A PÁRIZS—BUCURESTI LÉGI VONAL ÜGYELNEK MEGBESZÉLÉSÉRE. Bucurestiből jelentik: A bucaresti—párizsi légi vonalon való közlekedés jobb megszervezése céljából román küldöttség utazott Párizsba Boros ügyvédnek, a polgári repülés-ügy igazgatójának vezetése alatt. A küldöttségnek tagjai a LARES társaság képviselője és a külügy-minisztérium egy reprezentánsa is.

Állatkiállítás Brádon. Déva. Saját tud. A Mica aranybányavállalat, mint az előző évben is, szeptember 14-én Brádon állatkiállítást rendez, amelyen a legszebb szarvasmarhákat díjazni fogják. Már most felhívták a lakosságot, hogy minél nagyobb számú állatot hajtsanak fel az érdekesnek iderkező kiállításra.

Augusztus 10-ig tellebbezhető meg a szőlőadó Déván. Saját tud. A szőlőadót a mezőgazdasági kamara kiküldöttjének a részvételével Déván is kivetették a szőlős gazdákra s a kivetést a polgármesteri hivatal hirdető táblájára közszemlére ki is tették. A közszemle augusztus 10-én jár le ugyanaddig a határidőig van joguk a szőlősgazdáknak a kivetést megfellebbezni.

Kenyérrazziát rendeztek a kolozsvári piacon.

Saját tud. Dragulescu Ion dr. városi tisztiorvos szombaton nagyarányu egészségügyi razziát tartott a piacon. Ez alkalommal az új pékipari szabályrendelet betartását ellenőrizte a város egészségügyi szolgálatának megbízottja. Ez a szabályrendelet ugyanis, — amelyet a pékiparosok egyébként közgazgatási perrel támadtak meg, — többek között előírja azt is, hogy az elérésítésre kerülő kenyér 40 százaléknál több vizet nem tartalmazhat. Az ellenőrzés során a piacokon nagymennyiségű olyan kenyeret koboztak el.

Gurabarzan bányász tanonciskolát létesítettek. Déva. Saját tud. A zsilvölgyi Petrosani bányatársulat már megszervezte Petrosényban a bányász tanonciskolát. A napokban a brádi Mica aranybányatársaság is bányásztanonciskolát létesített a szomszédos Gurabarzan, ahol a szakmai, gyakorlati és elméleti tanításon kívül, állampolgári és nemzeti nevelést is nyerne a fiatalok s így az iskola nagy hiányt pótol.

TÓTH TIHAMÉR:

ÖSSZEGYÜJTÖTT MŰVEI

22 KÖTETBEN

Dús aranyozásu,

egészvászonkötésben ára 4400 L.

A nemrég elhunyt kiváló szónok és ragyogótollu író 25 esztendő munkásságának minden irodalmi értéke együtt van e sorozatban.

A hatalmas mű megrendelhető havi részletfizetésre is. Kézpénz fizetés esetén nagy százalék kedvezmény.

Szent István Társulat kiadása. Beszerezhető kiadóhivatalunk útján

LEGUJABB

Karmasin szlovákiai német államtitkár bizalmas emberéről kiderült, hogy angol kém

A pozsonyi németek az államtitkár lemondását követelik

Pozsonyból jelentik: Mint ismeretes, dr. Karmasin, a szlovákiai német államtitkár legbensőbb munkatársáról és bizalmasáról, Ferdinánd Meissner-ről, a „Grenzboten” főszerkesztőjéről kiderült, hogy angol kém. Ez a körülmény megrendítette Karmasin helyzetét és úgy hírlik, hogy az állam-

titkár rövidesen lemond. Ha ez nem következik be, a pozsonyi németek Berlinhez fordulnak a megoldásért. Jelöltjük Grünberg Károly János, aki régi pozsonyi család sarja és akiben megbízunk az ott élő németek, magyarok és szlovákok is.

A jugoszláv miniszterelnök az ottani magyar népcsoport iránti türelmességről nyilatkozott

Jugoszlávia legfontosabb belügyi kérdése a horvátokkal való kiegyezés

Belgrádból jelentik: Cvetkovic jugoszláv miniszterelnök, aki jelenleg Bledben tartózkodik, nyilatkozott egy jugoszláviai magyar újság munkatársának. Arra a kérdésre, hogy milyen véleményen van a jugoszláviai magyar kisebbségről, Cvetkovic a következőket mondotta:

— Ha a jugoszláviai magyarság lojális magatartást tanúsít, akkor minden rendben lesz. Mi is a magunk részéről határozottan toleránsak vagyunk.

Az újságíró ezután szövegétette, hogy a szabad-

kai magyar olvasókör tagjai kívánják az olvasókör újból működését. Cvetkovic miniszterelnök erre a következőket mondotta:

— A jugoszláv-magyar jóviszony szellemében igyekezni fogok a szabadkai magyarságnak ezt a kívánságát kedvezően elintézni.

A belpolitikai helyzettel foglalkozva, kijelentette a jugoszláv miniszterelnök, hogy a horvát kérdés megoldása első és legfontosabb feladat. Ez köti le minden idejét és őszig nem lesz alkalma más kérdéssel foglalkozni.

A katonai tárgyalások Moszkvában

Később a lengyel és a román vezérkart is meghívják a tanácskozásokra. — Három kérdéscsoport a tárgyalásokon

Párizsból jelentik: Az *Excelsior* részleteket közöl a moszkvai katonai tárgyalások anyagáról. Eszerint a megbeszélések anyaga három kérdéscsoportra terjed ki. Ezek: 1. A szovjet esetleges segélynyújtása Lengyelországnak, Romániának és Görögországnak, ellenszolgáltatásként azokért a szolgálatokért, amelyeket Anglia és Franciaország a Balti államok javára nyújt. 2. A három hatalom légi haderejének együttműködése. 3. A hadihajók együttműködése.

A lap szerint a lengyel és román vezérkar küldöttségét meghívják Moszkvába, amint a mostani katonai tárgyalások annyira előrehaladnak, hogy szükség lesz a lengyel és román kiküldöttek véleményének meghallgatására is.

Chamberlain üdül, Stalin nem.

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök vasárnap este üdülésre Skóciába utazott. Valószínű, hogy még a hónap vége előtt visszatér Londonba.

Moszkvából jelentik: Stalin, orvosai tanácsának ellenére elhatározta, hogy ebben az évben nem utazik el a Kaukázusban lévő Gory üdülőhelyre, hanem Moszkvában marad, mert a fővárosban akar lenni az angol-francia-szovjet katonai tárgyalások ideje alatt.

Strang új fontos megbízatást kap lengyel, német és magyar ügyekben.

Párizsból jelentik: Beavatott helyen úgy tudják, hogy Sir William Strang, az angol külügyminisztérium közép-európai szakértője kedden érke-

zik vissza Moszkvából Londonba. Visszatérése nem áll összefüggésben a folyamatban lévő katonai tárgyalásokkal, hanem azzal kapcsolatos, hogy Halifax külügyminiszter új, fontos küldetést akar rábíznia. Strangot a lengyel, német és magyar ügyekben kitűnő szakértőnek tartják és párizsi politikai körök szerint ezekben a kérdésekben kap fontos szerepet.

Az anglo munkáspárt külügyi szakértője Budapesten.

Budapestről jelentik: A *Hétfé Reggel* arról ad hírt, hogy szerdán repülőgépen Budapestre érkezik ifj. Henderson Arthur munkáspárti képviselő, akit a munkáspárt külügyminiszterének szoktak nevezni. Henderson az utóbbi hónapokban behatóan foglalkozott a közép-európai problémákkal és legutóbb márciusban volt Budapesten. Ezuttal egy héttig marad a magyar fővárosban.

Varsó felé indult francia bombavető repülőgép kényszerleszállása Danzigban.

Koppenhágából jelentik: Egy francia bombavető repülőgép, mely Amszterdamból Varsó felé repült, vasárnap este a jüttlendi Orsens mellett a mezőn kényszerleszállást hajtott végre. Dán részről engedélyt kapott, hogy Koppenhága és Bornholm felett elrepüljön. A gépnek a koppenhágai repülőtéren kellett volna leszállnia, hogy benzint vegyen föl.

Az angol külügyminisztérium aggódik, hogy Lengyelország elhamarkodott lépésre ragadtatta magát

A francia baloldali sajtó biztatja a lengyeleket

Londonból jelentik: Az angol külügyminisztériumban vasárnap olyan aggodalmak merültek fel, hogy a lengyel kormány talán elhamarkodott lépésekre ragadtatta magát. Több telefonbeszélgetés folyt le az angol külügyminisztérium és a varsói angol nagykövetség között, aki végül közölte, hogy Beck nézete szerint ag-

godalomra nincs ok.

Párizsból jelentik: A hétfő reggeli francia lapok megállapítják, hogy Rydz-Smigly tábornagy beszéde Franciaországot, mint Lengyelország szövetségeseit súlyos probléma elé állította.

A *Petit Parisien* megállapítja, hogy Len-

gyelország magatartása a danzigi kérdésben nem változott és nem enged a fenyegetésekből, hogy Danzig csatlakozását a birodalomhoz bizonyos körülmények között fegyverrel akadályozza meg. A baloldali *Ordre* biztatja Lengyelországot, hogy katonailag avatkozzék be a danzigi viszályba.

Az amerikai Moodi-fivérek leszállás nélkül két hét óta időznek repülőgéppükkel a levegőben

Londonból jelentik: Az amerikai Springfieldből érkezett jelentés szerint a Moodi fivérek, akik megdöntötték a könnyű repülőgépek időtartamvilágrekordját, még mindig a levegőben vannak. Az eddigi rekord 218 óra volt. A Moodi fivérek szombat este 10 órakor elérték a 336-ik órát, vagyis kerek két hete vannak a levegőben. Legutolsó üzenetükben bejelentették, hogy addig nem szállnak le, míg a motor meg nem áll.

Naponkint húsz szovjetrepülőgépet lőnek le a japánok

Kantonban megszüntették az ostromzárát

Párizsból jelentik: A mongol-mandzsú határon tovább folynak a japán-szovjet ellenségeskedések. A japán hadsereg egyik képviselője kijelentette, hogy a határ mentén hatalmas harcok folynak és a légi összecsapások állandóan japán győzelemmel végződnek. Japán részről naponta átlag húsz szovjet repülőgépet lőnek le.

Tokióból jelentik: Hivatalos közlés szerint a japánok hétfőn megszüntették a kantai Gyöngy-folyó elleni ostromzárát.

Arcárciketek

Lakás

szavanként 3 lef

Kiadó

négyszobás modern lakás november 1-re. — Nagyvárad, Strada I. C. Bratianu 27. szám.

Kiadó

kétszobás, előszobás, komfortos lakás, aug. 1-re. Nagyvárad, Str. Tache Ionescu 25. szám

Kétszobás

utcai lakás, ugyanott butorított szoba kiadó. Nagyvárad, Str. Tache Ionescu 58. szám.

SZOLID,

keresztény tisztviselő leány keresztény uris családnál teljes ellátást keres. Lehetőleg külön szobával. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó

háromszobás, fürdőszobás, komfortos lakás október 1, vagy november 1-re. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 54.

Egy utcai szoba

előszobával kiadó azonnal is. Nagyvárad, Str. Andrei Muresanu 9. sz.

2 szobás

komfortos lakás szeptember 1-re kiadó. — Nagyvárad, Regele Ferdinand 49, illetve Str. Parintele Danila 7. sz.

Különléle

szavanként 3 lef

Két leányt

iskolai időnyire, teljes ellátással vagy magános urinót vállalkoz. Cím a kiadóba kér.

Gojdu

román ezekcióról érettségizett diák, tanítványt vállal. — Cím: Szentmiklósy, Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 32. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lef

Eladó

egy telken lévő 2 kis ház, esetleg külön is. Ugyanott eladó egy toltetűkör, ruhás szekrény és egy ágy. Nagyvárad, Str. Clemenceau No. 13. Kommandánsrét.

Elköltözés

miatt olcsón eladó egy jó karban lévő 4 hengeres, 1929 modelű Ford turakocsi. Megtekinthető naponta 14—16 óra között Nagyvárad, Dr. Iuliu Maniu-u. 16. szám alatt.

Allást keres

szavanként 1 lef

A fényképészet

minden ágában jártas, gyakorlott segéd leány. állást keres. „Gyakorlott munkaerő” jellegre a kiadóba.

Egyedül álló

középkorú urinó, ki a háztartás minden ágában jártas, ugyszintén perfect a kertészetben is, mint házvezetőnél állást keres, esetleg nagyobb vállalatnál is. Betegek gondozását és ápolását is vállalja. — Cím: Özv. Málnásiné, Dumbraveni, Str. Balta 33. szám.